

Den Haag

Open Monumentendag 2024

Routes, netwerken en verbindingen

onderweg

14 15

SEPTEMBER

monumentenzorgdenhaag.nl

Disclaimer:

De programmering is onder voorbehoud. Raadpleeg onze website voor actuele informatie. Van de bezoekers wordt verwacht dat de geldende regels in acht worden genomen.

Het vermelde eindtijdstip bij de monumenten is het tijdstip dat de monumenten sluiten. Om teleurstelling te voorkomen raden wij u aan om minstens 30 minuten voor dit tijdstip een gebouw te bezoeken. De afdeling Monumentenzorg & Welstand is niet verantwoordelijk voor eventuele last minute wijzigingen in de openstelling van de panden.

Programming is subject to change. Please consult our website for up-to-date information. Visitors are expected to observe the rules in force.

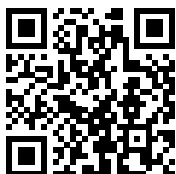
The stated end time at the buildings refers to the time that the building will close. To avoid disappointment, we recommend visiting a building at least 30 minutes before this time. The Department of Heritage Preservation is not responsible for any last-minute changes to the opening hours of the buildings.

Open Monumentendag 2024 Den Haag

Heritage Days 2024

The Hague

14 15
SEPTEMBER

Actuele informatie

Monumenten in Virtual Reality

Toegankelijk met rolstoel
Accessible for wheelchair

Ontoegankelijk met rolstoel
Inaccessible for wheelchair

Open Monumentendag 2024

Heritage Days 2024

Welkom

Tijdens Open Monumentendag Den Haag openen meer dan 80 monumenten hun deuren voor publiek. Niet alleen kunnen de fraaie interieurs bezocht worden, er worden ook leuke en interessante activiteiten georganiseerd. Er zijn rondleidingen, een fietsroute, tentoonstellingen, een kunstatelier en nog veel meer. De afdeling Monumentenzorg en Welstand staat op 14 september voor u klaar op de Plaats.

Welcome

During Heritage Days, more than 80 historic buildings open their doors to the public. Besides the beautiful buildings to visit, fun and interesting activities are also organised. There will be guided tours, a bicycle route, exhibitions, an art studio and much more. The Department of Heritage Preservation will be on the Plaats on 14 September.

Team Monumentenzorg & Welstand Den Haag

De trappen van Pathé Spuimarkt aan de Grote Marktstraat geven een voorproefje van Open Monumentendag. Neem vooral een kijkje!

The steps of Pathé Spuimarkt on Grote Marktstraat give a sneak preview of Open Monument Days. Go and see!

Onderweg!

Erfgoed van routes, netwerken en verbindingen

Open Monumentendag maakt deel uit van een groter geheel, de European Heritage Days (EHD). De European Heritage Days benoemen voor elk jaar het overkoepelende thema voor Open Monumentendag. Het thema voor 2024 is 'Erfgoed van routes, netwerken en verbindingen'.

Mensen zijn altijd in beweging: in tijden van vrede en oorlog, voor pelgrimsreizen, handel en ontdekking. Routes en (handels)netwerken ontstonden, wegen werden aangelegd, transportnetwerken uitgebouwd, nieuwe vervoersmiddelen en manieren van communicatie werden uitgevonden. Deze routes, netwerken en verbindingen blijven zich voortdurend

ontwikkelen. Ze bevinden zich op het kruispunt tussen het verleden, heden en toekomst.

Slogan van Open Monumentendag is dit jaar 'Onderweg'. Het gaat tijdens het Open Monumentenweekend over de invloed die reizen, vervoer en communicatie hebben gehad – en nog steeds hebben – op het aanzien van Den Haag. Maar het thema gaat ook over plaatsen van aankomst en vertrek, over (reis) verhalen, emigratie, toerisme, ontdekkingsreizen, plaatsen van samenkomst en verbeelding.

On the Road!

Heritage of routes, networks and connections

Heritage Days is part of a larger whole, the European Heritage Days (EHD). The European Heritage Days name the overarching theme for Heritage Days each year. The theme for 2024 is 'Heritage of routes, networks and connections'.

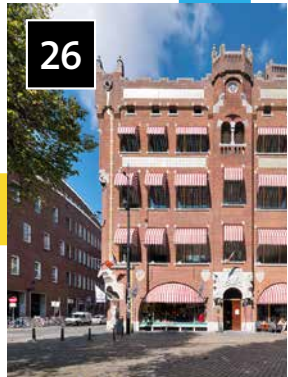
People are always on the move: in times of peace and war, for pilgrimages, trade and discovery. Routes and (trade) networks emerged, roads were built, transport networks expanded, new means of transport and ways of communication were invented. These routes, networks and connections are constantly evolving. They are at the crossroads between the past, present and future.

Slogan of Heritage Days this year is 'On the road'. During the this weekend, it is about the influence that travel, transport and communication have had - and still have - on the appearance of The Hague. But the theme is also about places of arrival and departure, (travel) stories, emigration, tourism, journeys of discovery, places of gathering and imagination.

Inhoud Contents

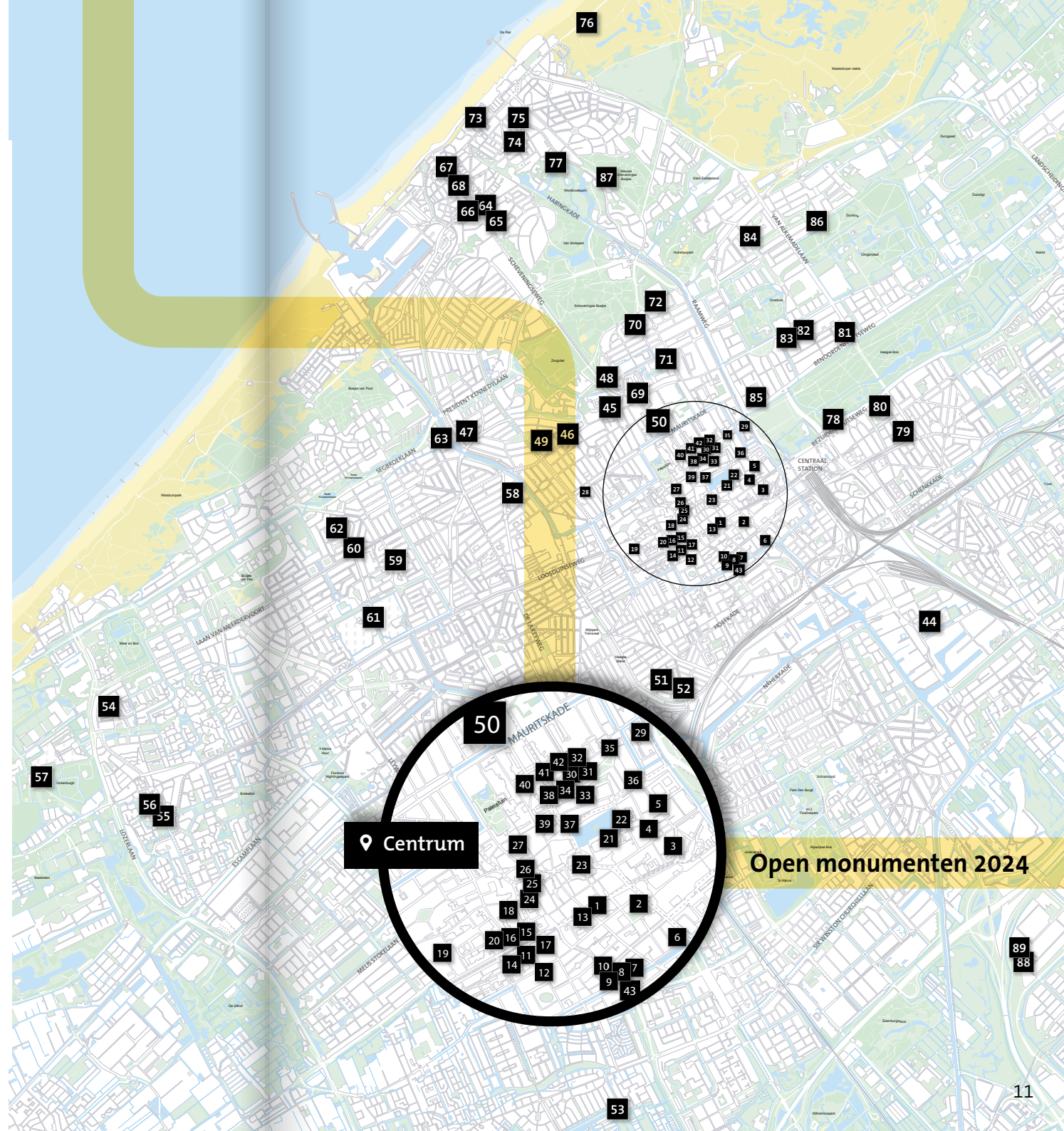
- Welkom [4](#)
- Onderweg! Erfgoed van routes, netwerken en verbindingen [6](#)
- Overzichtskaart [10](#)
- Open monumenten 2024 [11](#)
- Activiteiten [130](#)
- Activiteiten overzicht [132](#)
- Het Informatiecentrum Binnenhof-renovatie [134](#)
- Het Binnenhof: politiek hart en historisch monument [136](#)
- Langs logementen, sociëteiten en schutterrijen [138](#)
- Cirque de Pepin: Onderweg [140](#)
- Fietsend onderweg [142](#)
- Koninklijke wachtkamer Den Haag Hollands Spoor [144](#)
- De Haagse Toren [146](#)
- Rondritten met historische trams [150](#)
- Historische Trekvaarten in Den Haag [152](#)
- Ontdek historische gebouwen vanuit uw luie stoel! [156](#)

Overzichtskaart

Open monumenten 2024 / Heritage Days 2024

1 De Bijenkorf	46 Gymnasium Haganum
2 Nieuwe Kerk	47 Maranathakerk
3 Kapel van de H. Antonius van Padua	48 Joodse Begraafplaats
4 Haagse Bier Kluis	49 Noorderkerk
5 Duits Evangelische kerk	50 Museum Panorama Mesdag
6 Museumschip Hendrina Johanna	51 Heilige Martha R.K. Kerk
7 Vergadering van Gelovigen	52 Haags Openbaar Vervoer Museum
8 Tuinencomplex Buitenzorg	53 Stadsboerderij Op den Dijk
9 Het Heilige Geesthofje	54 Heilige Pastoor van Arskerkerk
10 Spinozahuis - Domus Spinozana	55 Molen de Korenaer
11 Hof van Wouw	56 Abdijkerk
12 Museum van Kleef	57 Buitenplaats Ockenburgh
13 Evangelisch Lutherse Kerk	58 vml. Zwembad - Theater de Nieuwe Regentes
14 De Barthkapel	59 Heilige Familiekerk
15 Huis Dedel	60 Bethlehemkerk
16 Het Koorenhuis	61 Begraafplaats Oud Eik en Duinen
17 Cafe brasserie Nationaal - Stadsherstel	62 Papaverhof
18 Heilige Teresia van Avila	63 De Haagse Honing Tuin
19 Hofje van Nieuwkoop	64 Toverlantaarnmuseum
20 't Hooftshofje	65 Heilige Antonius Abt
21 Ridderzaal	66 Begraafplaats Ter Navolging
22 Kabinet van de Koning	67 Oude Kerk Scheveningen
23 Pathe Buitenhof	68 Eben Haezerkerk
24 Het Nutshuis	69 Vrijmetselarij Museum
25 Grote kerk	70 St. Petrus Banden Begraafplaats
26 De Nederlanden van 1845	71 Damesleesmuseum
27 Oud Katholieke Kerk	72 Algemene Begraafplaats
28 O.I.V. Onbevlekt Ontvangen	73 Paviljoen de Witte
29 vml. Museum Meermanno - Huis van het Boek	74 Muzee Scheveningen
30 Sociëteit de Vereniging	75 O.L. Vrouw van Lourdes
31 Huis Huguetan - Eerste Kamer der Staten-Generaal	76 Luchtwachttorens
32 's-Gravenhaagse Stadsrijschool	77 Nieuwe Badkapel
33 Pulchri	78 vml. Ministerie van Economische Zaken
34 Kloosterkerk	79 Christus Triumfator
35 Hotel des Indes	80 Onze Lieve Vrouw van Goede Raad
36 vml. Amerikaanse ambassade	81 vml. Octrooiraad
37 Raad voor de Rechtspraak	82 RK Kerk Paschalis Baylon
38 Raad van State - Paleis Kneuterdijk	83 Maerlant Lyceum
39 Waalse Kerk	84 Duinzichtkerk
40 Paleiskerk	85 Provinciehuis Zuid-Holland
41 Rusthof	86 Tuin van de villa op de Bunker
42 Sint H. Jacobus de Meerdere	87 Bunkercomplex
43 Stadszaal Spinozahof	Widerstandsnest 318
44 St Barbara en crematorium Pax	88 Stationsgebouw vml. Vliegveld Ypenburg
45 De Mesdag Collectie	89 Tobruk Bunker

Open Monumenten 2024

Heritage Days 2024

01

DE BIJENKORF

📍 Grote Marktstraat 55 -
voor OMD ingang Wagenstraat 32

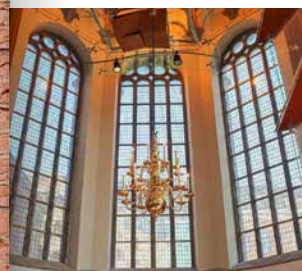
🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🖥️ burgy.nl/nieuws/hoe-zitten-de-raampartijen-van-de-bijenkorf-precies-elkaar

Warenhuis 'De Bijenkorf' aan de Grote Marktstraat is gebouwd in 1924-1926 naar ontwerp van de architect P.L. Kramer in de stijl van de Amsterdamse School. De sculpturen aan de gevels, het houtsnijwerk en glas-in-lood van het trappenhuis geven een goed beeld van het toenmalige artistieke peil van de toegepaste kunsten.

De Bijenkorf department store on the Grote Marktstraat was built in 1924-1926 to a design by architect P.L. Kramer in the style of the Amsterdam School. The sculptures on the facades, the wood carvings and stained glass in the stairwell provide a good impression of the artistic level of the applied arts at that time.

02

NIEUWE KERK

📍 Spui 175

🕒 zat 10:00 - 13:00 uur

🖥️ nieuwekerkaanhetspui.wordpress.com

De Nieuwe Kerk is een van de fraaiste scheppingen van de barokke kerkerchitectuur in ons land. De kerk werd tussen 1649-1656 gebouwd naar een ontwerp van Pieter Noorwits en Barthold van Bassen. De barokke stijl komt vooral in de plattegrond tot uiting. De plattegrond bestaat uit twee aan elkaar grenzende zeshoeken, waardoor de kerk behalve een hoofdas, ook twee dwarse assen bezit. De kerk heeft een fraai 17de-eeuws interieur.

The Nieuwe Kerk is one of the finest creations of baroque church architecture in our country. The church was built between 1649-1656 according to a design by Pieter Noorwits and Barthold van Bassen. The baroque style is mainly expressed in the floor plan. The floor plan consists of two adjacent hexagons, so that the church has two transverse axes in addition to the main axis. The church has a beautiful 17th-century interior.

H. ANTONIUS VAN PADUA

03

📍 Fluwelen Burgwal 45

🕒 zon 13:30 - 17:00 uur

🌐 antoniushanpaduakerk.nl

Deze kerk is gebouwd in 1984 naar ontwerp van A. van Kranendonk als opvolger van een kerk aan de Prinsessegracht die tijdens de oorlog door een bombardement verloren was gegaan. In het gebouw staan het zilveren altaar en de kandelaars van de oorspronkelijke kerk. Dit zilver, met zijn rijke uitstraling, staat in schril contrast met de sobere en moderne kerk.

The church was built in 1984 to replace a Church on the Prinsessegracht, which had been destroyed in an air raid during the war. The design is by architect A. van Kranendonk. The original church's silver altar and candlesticks are on display in the new church. The richness of this silver really stands out in the sober, modern church.

Dit voormalig bankiershuis dateert uit 1900 en is gebouwd in Art Nouveau-stijl naar ontwerp van L. Simons voor de bankiersfirma H. Edersheim. De gevel is rijk beeldhouwd in een vrij geïnterpreteerde Art Nouveau waarin neogotische motieven zijn verwerkt. Het interieur is in de oorspronkelijke toestand bewaard gebleven. Op het achterterrein bevindt zich een privé-synagoge.

This former bankers' house dating from 1900 was built in Art Nouveau style designed by L. Simons for the banking firm H. Edersheim. The facade is richly sculpted in a freely interpreted Art Nouveau incorporating neo-Gothic motifs. The interior has been preserved in its original condition. A private synagogue is located in the rear grounds.

HAAGSCHE KLUIS

📍 Plein 20

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

🌐 haagschebierkluis.nl

04

DUITS-EVANGELISCHE KERK

05

📍 Bleijenburg 5

🕒 zat 09:00 - 17:00 uur

🌐 evangelischekirche-denhaag.nl

Dit neogotisch kerkgebouw uit 1860-1861 is ontworpen door H. Wentzel uit Berlijn in opdracht van de Deutsche Evangelische Gemeinde. De voorgevel is opgenomen in de gevelrij van de straatwand. Het interieur is in de vrij zeldzame stukadoors gotiek uitgevoerd. De houten ribgewelven en de bladkapitelen zijn gestuukt. De neogotische inventaris is grotendeels bewaard gebleven.

This neo-gothic church dates back to 1860/1861 and was designed by H. Wentzel from Berlin. It was commissioned by the Deutsche Evangelische Gemeinde (German Evangelical Congregation). The church has been incorporated into the street wall. The interior is decorated in a rare neo-Gothic style. The wooden ribbed vaults and leaf capitals are done in a stucco style.

De Hendrina Johanna is een van de weinig overgebleven Hagenaars/Wagenbruggers. Begin vorige eeuw maakte zeilschepen als museumboot Hendrina Johanna nog deel uit van het gewone stadsbeeld. Stenen, hout en kolen werden per schip vervoerd over de vele grachten die Den Haag toen rijk was.

The Hendrina Johanna is one of the few remaining Hagenaar/Wagenbrugger ships. It is hard to imagine now, but in the early 20th century, sailing ships like the museum boat Hendrina Johanna were still part of normal city life. Stone, wood and coal were all transported by ship through the many canals The Hague had back then.

06

MUSEUMBOOT
HENDRINA JOHANNA

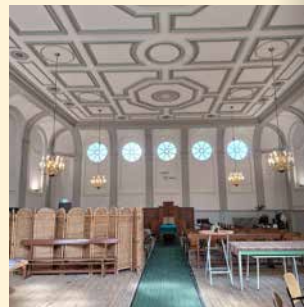
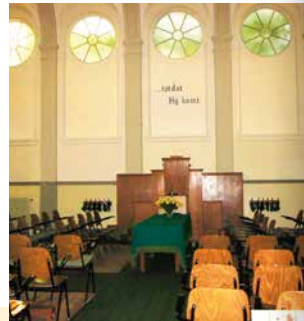
📍 Steiger bij Bierkade 18B

🕒 zat 11:00 - 16:00 uur zon 11:00 - 16:00 uur

🌐 ooievaart.nl

In de Dunne Bierkade 16^a was het kantoor van de Haagsche Stoomboot Maatschappij gevestigd. Dit is in 1884 verbouwd en werd er een koetshuis met paardenstal toegevoegd. Hier is nu de entree naar de achtergelegen kerkzaal. De kerk is in 1889 gebouwd door architect K. Stoffels. In 1912 werd hij vergroot door architect W. Verschoor en is het drie meter lange doopbassin gebouwd.

Dunne Bierkade 16^a housed the office of the Haagsche Stoomboot Maatschappij. This was rebuilt in 1884 and a coach house with horse stable was added. Here is now the entrance to the church hall in the backyard. The church was built in 1889 by architect K. Stoffels. In 1912, it was enlarged by architect W. Verschoor and the three-metre-long baptismal basin was built.

08

TUINENCOMPLEX BUITENMUSEUM

📍 Dunne Bierkade 28, ingang aan Dunne Bierkade 20c (poortje)

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

VERGADERING VAN GELOVIGEN

📍 Dunne Bierkade 16

🕒 zat 10:30 - 17:00 uur

🌐 vergaderingdenhaag.nl

07

Achter de Dunne Bierkade 16 t/m 20 en 28 bevindt zich een uniek tuinencomplex met tuinontwerpen uit de 17de, 18de en begin 20ste eeuw. Bij de ingang van het tuinencomplex staat een pand dat in een romantische Chalet-stijl is gebouwd met een overstekend dak en een groot balkon met buitentrappen.

Behind the Dunne Bierkade 16 to 20 and 28 is a unique garden complex with garden designs from the 17th, 18th and early 20th centuries. At the entrance to the garden complex is a building built in a romantic chalet style with an overhanging roof and a large balcony with external steps.

HET HEILIGE GEESTHOFJE

📍 Paviljoensgracht 51-125

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur zon 12:00 - 16:00 uur

🌐 hetheiligegeesthofje.nl

Dit schilderachtige hofje uit 1616 is het oudste hofje in Den Haag. Het werd gesticht door de 'Heilige Geestmeesters' van de Grote Kerk. In 1647 is de toegang verbouwd tot een poortgebouw waarin een regentenkamer werd opgenomen. De hof tuin is zeer fraai aangelegd. Pronkstuk is de juttepeer, geplant in 1647, en dus even oud als het poortgebouw.

This picturesque courtyard with almshouses from 1616 is the oldest in The Hague. It was founded by the 'Heilige Geestmeesters' of the Grote Kerk. In 1647, the entrance was converted into a gatehouse that included a regent's room. The court garden is very beautifully landscaped. Showpiece is the pear tree, planted in 1647, and thus as old as the gatehouse.

Dit pand uit 1646 was het woonhuis van de filosoof Benedict Spinoza van 1670 tot aan zijn dood in 1677. Daarvoor was de schilder Jan van Goyen eigenaar. De oorspronkelijke kapconstructie is bewaard gebleven. Op de begane grond bevindt zich een bibliotheek met een grote collectie werken van en over Spinoza.

This building from 1646 was the residence of philosopher Benedict Spinoza from 1670 until his death in 1677. Before that, the painter Jan van Goyen was the owner. The original roof construction has been preserved. On the ground floor is a library with a large collection of works by and about Spinoza.

DOMUS SPINOZANA

📍 Paviljoensgracht 72

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🌐 spinozahuis.nl

HAAGSE LOGEMENTEN

Tijdens de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden hadden de Hollandse steden zitting in de Staten van Holland waardoor ze directe invloed hadden op de regering. De Staten kwamen vier keer per jaar bij elkaar en deze bijeenkomsten duurden enkele dagen. De afgezanten hadden dan onderdak nodig en bijna alle steden hadden een eigen logement. In 1670 werd het zelfs verplicht voor de steden om een eigen logement te hebben.

In Den Haag staat nog een aantal logementsgebouwen waar u langs kunt lopen (niet geopend voor het publiek) onder andere:

- Logement van Amsterdam, Plein 23
- Logement van Rotterdam, Plein 4, nu deel van het Ministerie van Defensie
- Logement van de Vijf Steden, de Kneuterdijk 22, nu onderdeel van de Raad van State. Hier verbleef onder ander de gezant van Haarlem
- Logement van Leiden, Buitenhof 22, nu deel van Sociëteit de Besognekamer.

Wandeling verzorgd door het Gilde zie blz. 138

LODGING FOR THE CITIES OF THE REPUBLIC

During the Republic of the Seven United Netherlands, Holland's cities had seats in the 'Staten van Holland', giving them direct influence over the government. The Staten met four times a year and these meetings lasted several days. The envoys needed lodging and almost all towns had their own lodges. In 1670, it even became compulsory for cities to have their own lodges.

The Hague still has a number of lodge buildings you can walk past (not open to the public):

- *Lodge of Amsterdam, Plein 23*
- *Lodge of Rotterdam, Plein 4, now part of the Ministry of Defence*
- *Lodge of the Five Cities, Kneuterdijk 22, now part of the Council of State. Among others, the envoy of Haarlem stayed here*
- *Lodge of Leiden, Buitenhof 22, now part of the club the 'Besognekamer'.*

12

DISTILLEERDERIJ - JENEVERMUSEUM VAN KLEEF

📍 Lange Beestenmarkt 109

🕒 zat 11:00 - 17:00 uur zon 14:00 - 17:00 uur

🌐 museumvankleef.nl

Met moderne technieken, traditioneel vakmanschap en natuurlijke ingrediënten worden ambacht, historie en kwaliteit bij elkaar gebracht in de Van Kleeff distillaten. In 1842 vestigde Van Kleeff & Zoon, fabriek van fijne likeuren en bittere extracten zich hier. In deze stoomdistilleerderij werden jenevers en likeuren gestookt die in de naast gelegen slijterij verkocht werden. Het interieur van de distilleerderij is bewaard gebleven.

With modern and traditional techniques, natural ingredients and craftsmanship, history and quality are brought together in the many Van Kleeff distillates. In 1842 Van Kleeff & Zoon, factory of fine liqueurs and bitter extracts, was established here. In this steam distillery, jenevers and liqueurs were distilled and sold in the adjacent liquor store. The interior of the distillery has been preserved.

Dit hofje is gesticht in 1647 door Cornelia van Wouw voor de huisvesting van alleenstaande vrouwen. De poort wordt bekroond door een gouden dennenappel, het symbool van gastvrijheid. Door een smal gangetje tussen de huisjes aan de achterzijde komt men in een tweede tuin, die nu de 'Tuin der Hesperiden' wordt genoemd.

This courtyard with former alms houses is founded in 1647 by Cornelia van Wouw. It was built to be a home for unmarried women. The gate is crowned with a pinecone - the symbol of hospitality. Through a narrow passageway between the houses you will arrive into a second garden, the Garden of Hesperides.

11

HOF VAN WOUW

📍 Lange Beestenmarkt 49-85

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🌐 hofvanwouw.nl

13

EVANGELISCH - LUTHERSE KERK

📍 Lutherse Burgwal 9

🕒 zat 10:00–16:00 uur

🌐 luthersdenhaag.nl

Deze zaalkerk uit 1759-1761 heeft een monumentale bakstenen voorgevel. De kerk is ontworpen door architect Pieter de Swart. Het dak is voorzien van een opvallend brede kroonlijst. Het recent geschilderde interieur bezit ionische pilasters en heeft een koepelplafond in Lodewijk XV-stijl. Bijzonder zijn de dooptuin, de hertogenbank en de koperen verlichtingskronen.

This single-nave church from 1759-1761 has a monumental brick front wall. The church was designed by architect Pieter de Swart. Attached to the roof is a particularly wide cornice. The recently painted interior contains Ionic pilasters that are attached to the walls. The caved ceiling is in the style of Louis XV. Worthy of note are the baptismal garden, the duke's bench, and brass chandeliers.

De Barthkapel is gebouwd in neogotische stijl. In de panden Prinsegracht 36 en 38 woonden en werkten de Zusters van Liefde van Sint Charles Borromeus, een rooms-katholieke zustercongregatie uit Maastricht. Voor hen werd rond 1906 de kapel aan de achterzijde van het nonnenklooster gebouwd.

The Barth Chapel was built in neo-Gothic style. The Sisters of Charity of St Charles Borromeus, a Roman Catholic nun congregation from Maastricht, lived and worked in the buildings Prinsegracht 36 and 38. The chapel at the rear of the nunnery was built for them around 1906.

BARTHKAPEL

📍 Brouwersgracht 2k

🕒 zat 13:00 - 17:00 uur

🌐 sbwe.nl

14

HUIS DEDEL DESIGNMUSEUM

15

📍 Prinsegracht 15

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🌐 designmuseumdedel.nl

Vermoedelijk bouwde Jacob van Campen dit huis in 1642 voor Mr. Willem Dedel, griffier van de Hoge Raad. Het interieur van Huis Dedel werd geleidelijk aan steeds verfraaid, waardoor het stijlkenmerken uit verschillende periodes vertoont. Hoogtepunt is het 18de-eeuwse Rococo-stucwerk in het trappenhuis van de Italiaanse kunstenaar David Bueno.

Jacob van Campen probably built this house for Mr. Willem Dedel, Registrar of the Supreme Court, in 1642. The interior of Huis Dedel was gradually embellished, resulting in the presence of aesthetic characteristics from different periods. The absolute highlight is the 18th century Rococo stucco in the staircase, by the Italian artist David Bueno.

Het Koorenhuis werd als korenbours gebouwd in 1662-1663. Het was een gebouw waar koren werd opgeslagen en verhandeld. Het gebouw werd gebouwd in classicistische stijl. Voor het ontwerp was waarschijnlijk Urbanus Talibert van Yperen verantwoordelijk, die ook het tuchthuis aan de Prinsegracht had ontworpen.

The Koorenhuis was built as a corn exchange in 1662-1663. It was a building where corn was stored and traded. The corn market was held on Mondays and Fridays from 8am to 1pm. The building was built in the style of Dutch Classicism. Responsible for the design was probably Urbanus Talibert van Yperen, who had also designed the penitentiary on Prinsegracht.

16

HET KOORENHUIS

📍 Prinsegracht 27

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🌐 hetkoorenhuis.nl

CAFE BRASSERIE NATIONAAL

📍 Prinsegracht 2

🕒 zat 11:00 - 17:00 uur zon 10:00 - 17:00 uur

🌐 stadshersteldenhaag.nl

🚫 Beperkt toegankelijk voor mindervaliden - *limited disabled access*

De winkelruimte in dit voormalige herenhuis is het resultaat van een verbouwing in 1888. Daarbij werd de winkelruimte op gelijk niveau gebracht met de straat. Aan de achterzijde is de achterkamer op het oude niveau nog aanwezig. In 2023 is de horecaruimte gerealiseerd met behoud van oude, teruggevonden interieuronderdelen.

The retail space in this former mansion is the result of a renovation in 1888. It was brought to the same level as the street. At the rear, the back room on the old level is still present. The brasserie was completed in 2023 while retaining old, recovered interior parts.

De kerk is gebouwd in 1839-1841 naar ontwerp van T.F. Suys in neo-classicistische stijl. De zogenaamde Waterstaatskerk heeft hoge Ionische zuilen en gestukadoorde houten kruisgewelven. De gepleisterde neoclassicistische voorgevel heeft een voor Nederlandse begrippen ongewone opbouw en is meer verwant aan kerkfrontons uit de mediterrane landen.

This church was built between 1839 and 1841 and was designed by T.F. Suys in a neo-Classical style. The 'Waterstaatskerk' has tall ionic columns and plastered wooden cross vaults. The plastered, neo-classical front wall is uncommon in the Netherlands, and clearly has more affinity with Mediterranean church frontons.

HEILIGE TERESIA VAN AVILA

📍 Westeinde 12^A

🕒 zat 11:00 - 16:00 uur

🌐 parafia.nl

HOFJE VAN NIEUWKOOP

19

📍 Warmoezierstraat 44-206

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur zon 10:00 - 16:00 uur

🌐 hofjevannieuwkoop.nl

- 🚫 Hofje wel toegankelijk, regentenkamer niet
Courtyard accessible, regents' room not accessible

Dit hofje is één van de grootste in ons land. Het werd in 1662 gebouwd naar een ontwerp van Pieter Post. Het is een uitgestrekt, rechthoekig complex met aan de korte zijden het poortgebouw en het regentenhuis. Post had het binnenterrein ingericht met bleekveldjes en sier- en nutstuinen en voorzien van een recht padenkruis.

This hofje is one of the largest in the Netherlands. It was built in 1662 to a design by Pieter Post. It is a vast, rectangular complex with the gatehouse and the regent's house on the short sides. Post had laid out the inner courtyard with bleaching fields and ornamental and utility gardens and provided it with a straight pathway.

Het hofje is in 1754-1756 gebouwd uit een legaat van mevrouw Angenis Hooft. Zij staat boven de toegangspoort afgebeeld. Het hofje bestaat uit drie vleugels om een binnentuin. De regentenkamer is tijdens de laatste restauratie in oude luister hersteld. Via een poortje is een tweede tuin bereikbaar.

This courtyard with former alms houses was built between 1754 and 1756 from a legacy left by Mrs. Angenis Hooft. She is pictured above the entrance gate. The courtyard consists of three wings around a courtyard garden. The regent's room was restored to its former glory during the last restoration. A second garden is accessible through a gate.

'T HOOFTSHOFJE

20

📍 Assendelftstraat 53-89

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🌐 hooftshofje.nl

- 🚫 Het hofje is beperkt toegankelijk voor minder validen
The courtyard does not have disabled access

HAAGSE SOCIËTEITEN

In de 18de en 19de eeuw waren sociëteiten exclusieve besloten clubs voor heren uit de hogere of militaire kringen. Hier konden de heren zich ontspannen en vermaken met kaartspelen, converseren, drinken en dineren. Hierdoor zouden politieke tegenstellingen verzacht kunnen worden of verbonden gesloten worden.

In Den Haag zijn nog verschillende oude sociëteiten geopend:

- Haagsche Club (Groote Sociëteit of Grande Sociëté) – Plaats Royaal opgericht in 1748, Lange Voorhout 40 (alleen de gevel is te bewonderen)
- De Nieuwe of Littéraire Sociëteit De Witte opgericht in 1782, Plein 24 (niet geopend voor publiek, het zomer paviljoen Pellenaerstraat 4 is wel geopend op OMD, zie nummer 73)
- Sociëteit de Besognekamer opgericht in 1795, Buitenhof 22 (alleen de gevel is te bewonderen)
- Sociëteit De Vereeniging opgericht in 1851, Kazernestraat 38b (geopend op OMD zie nummer 30).

HAGUE SOCIETIES

In the 18th and 19th centuries, societies were exclusive private clubs for gentlemen from higher or military circles. Here, gentlemen could relax and entertain themselves with card games, conversation, drinking and dining. This could soften political divisions or close alliances.

Several old societies are still open in The Hague:

- *Haagsche Club (Groote Sociëteit or Grande Sociëté) - Place Royaal founded in 1748, Lange Voorhout 40 (only the façade can be admired)*
- *De Nieuwe or Littéraire Sociëteit De Witte founded in 1782, Plein 24 (not open to the public, the summer pavilion Pellenaerstraat 4 however is open, see number 73)*
- *Sociëteit de Besognekamer founded in 1795, Buitenhof 22 (only the façade can be admired)*
- *Sociëteit De Vereeniging founded in 1851, Kazernestraat 38b (open see number 30).*

RIDDERZAAL

📍 Binnenhof 11

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

🌐 rijksvastgoedbedrijf.nl

Halverwege de 13de eeuw bouwde Floris IV, Graaf van Holland, een huis op de plek die we nu kennen als het Binnenhof. Dit vorstelijk onderkomen werd later de belangrijkste woonplaats van de graven van Holland en het bestuurscentrum van het graafschap. De Ridderzaal (eigenlijk de Grote of de Hoge Zaal) is gebouwd en ingericht voor officiële ontvangsten.

In the mid-13th century, Floris IV, Count of Holland, built a house on the site we now know as the Binnenhof. This royal residence later became the main residence of the Counts of Holland and the county's administrative centre. The Ridderzaal (actually the Great or High Hall) was built and furnished for official receptions.

De oorspronkelijke bewoners van dit statige pand behoorden eeuwenlang tot de invloedrijkste families van Den Haag. Opdrachtgever voor de bouw in 1635 was Reynier Pauw, lid van de Hoge Raad. Het huidige aanzien dankt het huis aan een verbouwing en vergroting in 1724 door Johan van Schuylenburgh. Sinds 1914 was het pand in gebruik als Kabinet van de Koningin en sinds 2013 als Kabinet van de Koning.

For centuries, the original occupants of this stately home were among The Hague's most influential families. The client for its construction in 1635 was Reynier Pauw, a member of the Supreme Court. The house owes its current appearance to a renovation and enlargement in 1724 by Johan van Schuylenburgh. Since 1914, the building has been used as 'Kabinet van de Koningin' and since 2013 as 'Kabinet van de Koning'.

KABINET VAN DE KONING

📍 Korte Vijverberg 3

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

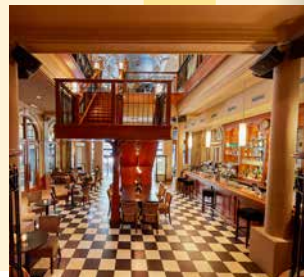
PATHÉ BUITENHOF

23

📍 Buitenhof 20

🕒 zat 10:00 - 22:00 uur zon 10:00 - 22:00 uur

🌐 pathe.nl/buitenhof

Dit voormalige hotel is in de stijl van de Wiener Sezession gebouwd in 1904-1906 naar ontwerp van Joh. Mutters Jr. als uitbreiding van het hotel 'De Twee Steden'. Sinds 1935 is er een bioscoop in gevestigd. Het interieur dat ook feestzalen bevatte, is grotendeels gemoderniseerd. Wel intact is het trappenhuis als gaaf voorbeeld van Mutters' interieurkunst.

This former hotel was built by architect Mutters jr. in the style of the Wiener Sezession in 1904-1906 as an extension of the hotel 'De Twee Steden'. Since 1935, it has housed a cinema. The interior that contained party rooms has been largely modernised. However, the stairwell is intact as a sound example of Mutters' interior art.

Dit voormalige bankgebouw is in 1919-1921 gebouwd naar een ontwerp van S. de Clercq en E.F. Ehnle in een historiserende, op de Hollandse renaissance en de Um 1800-Bewegung geïnspireerde, architectuur. In het interieur zijn nog veel oorspronkelijke details bewaard gebleven. Op de eerste verdieping bevindt zich de voormalige commissarissenzaal en in de kelder is de oude kluis.

This former bank was built in 1919-1921 after a design by S. de Clercq and E.F. Ehnle. It has a Dutch Renaissance and Um 1800-Bewegung inspired architecture. Many parts of the interior have been preserved. On the first floor, the former commissioner's room can be found. In the cellar is the vault.

HET NUTSHUIS

24

📍 Riviervismarkt 5

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

🌐 nutshuis.nl

26

DE NEDERLANDEN VAN 1845

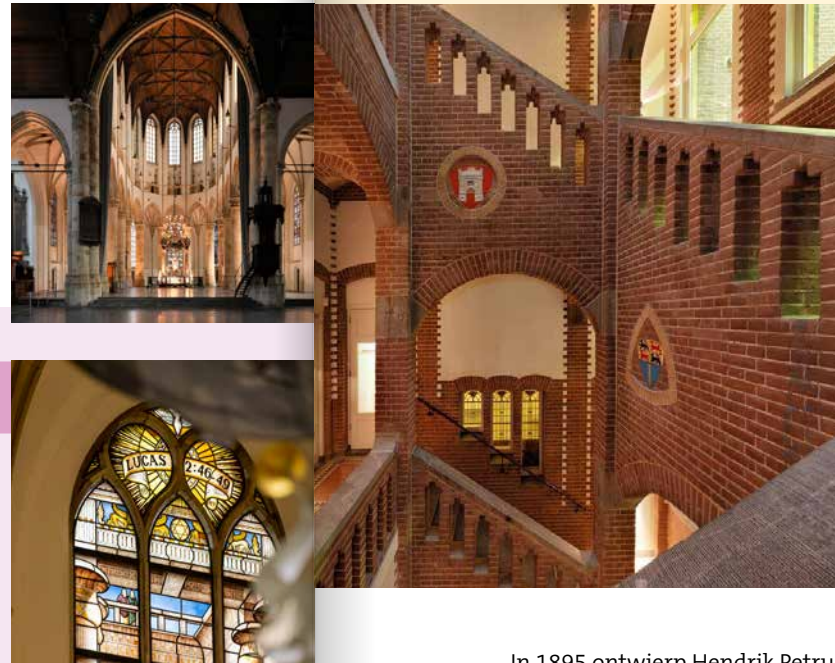
📍 Kerkplein 3

🕒 zat 11:00 - 15:00 uur zon 11:00 - 15:00 uur

🌐 ibisstylesdenhaagcitycentre.nl

Deze hallenkerk is in fasen gebouwd in de 15de eeuw op de plaats van een 13de-eeuwse kerk. De zeldzame zeskantige toren was in 1423 gereed, het schip in 1456 en het in stijl afwijkende koor in 1492. Na een grote brand in 1539 werden kerk en toren in 15de-eeuwse stijl hersteld.

This hall church was built in phases in the 15th century on the site of a 13th-century church. The rare six-sided tower was completed in 1423, the nave in 1456 and the choir, which differs in style, in 1492. After a major fire in 1539, the church and tower were restored in 15th-century style.

GROTE KERK

📍 Rond de Grote kerk 12

🕒 zat 12:00 - 16:00 uur zon 12:00 - 16:00 uur

🌐 grote-kerk.nl/over-de-kerk/historie

25

In 1895 ontwierp Hendrik Petrus Berlage dit kantoorgebouw voor de verzekeringsmaatschappij De Nederlanden van 1845. Het gebouw toont duidelijk de versoepeling van de architectuur. Het decoratieve ontbrak niet, maar kwam uit de architectuur voort en was niet als los element toegevoegd. Het beeldhouwwerk is van Lambertus Zijl.

In 1895, Hendrik Petrus Berlage designed this office building for the insurance company De Nederlanden van 1845. The building clearly shows the austerity of architecture. The decorative was not lacking, but emerged from the architecture and was not added as a separate element. The sculpture is by Lambertus Zijl.

OUD-KATHOLIEKE KERK

27

📍 Juffrouw Idastraat 7

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur zon 12:00 - 17:00 uur

🌐 denhaag.oudkatholiek.nl

Deze oorspronkelijke schuilkerk heeft een voor Nederland uitzonderlijk rijk interieur uit 1722. De hele kerk wordt overweld door een koef plafond voorzien van stucwerk. Het ontwerp is in de stijl van Daniël Marot. In het barokke hoogaltaar bevindt zich een schilderstuk van de Haagse schilder Mattheus Terwesten. Het stelt de 'Verheerlijking van Christus op de berg Thabor' voor.

This originally hidden church from 1722 is built in the backyard, hidden from view. It has an exceptionally rich plastered interior seldom seen in the Netherlands. The design is in the style of Daniël Marot. The Baroque high altar displays a painting (by The Hague painter Mattheus Terwesten) portraying the Glorification of Christ on Mount Tabor.

Dit is één van de grootste neo-gotische kerken in ons land. Hij is gebouwd door Nicolaas Molenaar in 1891-1892. De kerk met haar twee hoge torens van 72 meter en de galerijen boven de zijbeuken is geïnspireerd op de Franse kathedralen uit de tweede helft van de 12de eeuw. De rijke, schitterende inventaris is geheel bewaard gebleven.

This is one of the largest neo-Gothic churches in the Netherlands. It was built by Nicolaas Molenaar in 1891/1892. With its two 72-meter-tall towers and galleries above the aisles, the architecture was inspired by 12th century French cathedrals. The church's rich collection has been preserved in its entirety, including several statues of holy people dating back to various periods.

ONZE LIEVE VROUWE ONBEVLEKT ONTVANGEN

📍 Elandstraat 194

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🌐 rkdenhaag.nl

28

Deze patriciërswooning werd in 1712 gebouwd voor Baron van Westreenen. Na zijn dood werd het een museum voor diens collectie boeken en handschriften. Op de parterre behielden de vertrekken grotendeels hun 18de-eeuwse aankleding. Het grootste deel van de huidige inventaris dateert nog uit de 19de eeuw.

This patrician residence was built in 1712 for Baron van Westreenen. After his death, it became a museum for his collection of books and manuscripts. On the ground floor, the rooms have largely retained their 18th-century furnishings. Most of the current inventory still dates from the 19th century.

30

SOCIËTEIT DE VEREENIGING

📍 Kazernestraat 38

🕒 zon 10:30 - 16:30 uur

🌐 societeitdevereniging.nl en thekingsballroom.nl

29

VML. MUSEUM MEERMANNO - HUIS VAN HET BOEK

📍 Prinsessegracht 30

🕒 zat 11:00 - 17:00 uur zon 11:00 - 17:00 uur

🌐 huisvanhetboek.nl

De sociëteit De Vereeniging, bedoeld voor vertegenwoordigers van de gegoede burgerij, is opgericht op 1 mei 1851. De sociëteit is gehuisvest in het voormalige Huis Welgelegen. Voor de bouw van de sociëteitszaal in 1871 en kleinere kamers uitgebroken. De sociëteitszaal is rijk gedecoreerd in een eclectische stijl waarbij de wanden en het plafond zijn voorzien van schilderingen.

The De Vereeniging society was founded on 1 May 1851. It was intended for representatives of the wealthy bourgeoisie. The society was housed in the former Huis Welgelegen. For the construction of the hall in 1871, a number of smaller rooms were broken up. The auditorium is richly decorated in an eclectic style with ornamental and figurative paintings on the walls and ceiling.

OUDE STATIONS

STATION DEN HAAG STAATSSPOOR (GESLOOPT)

Station Den Haag Staatsspoor was een spoorwegstation aan de Rijnstraat. Het station werd geopend op 1 mei 1817 en was in gebruik tot 1973. Op de locatie van station Staatsspoor is station Den Haag Centraal gebouwd. Het station was het eindpunt van de spoorlijn Utrecht – Gouda – Den Haag. Staatsspoor was geen kopstation om een verlenging van het spoor naar Scheveningen mogelijk te houden. De verlenging werd nooit aangelegd in de vorm van een spoorweg, in plaats daarvan werd er in 1879 een stoomtramlijn aangelegd, en kwam er in 1907 oostelijker een spoorweg naar Scheveningen, die echter het station Staatsspoor niet aandeed.

- Het stationsgebouw beschikte over een koninklijke wachtkamer. Deze wachtkamer is nog steeds te bewonderen in het Nederlands Spoorwegmuseum te Utrecht. De koninklijke wachtkamer van station Hollands Spoor bestaat nog steeds en is tijdens Open Monumentendag te bezoeken (zie pagina 144).

OLD STATIONS

THE HAGUE STAATSSPOOR STATION (DEMOLISHED)

The Hague Staatsspoor Station was a railway station on Rijnstraat. The station was opened on 1 May 1817 and was in use until 1973. The Hague Central Station is built on the site of Staatsspoor station. The station was the terminus of the Utrecht - Gouda - The Hague railway line. Staatsspoor was not a head-end station to allow an extension of the railway to Scheveningen. The extension was never built in the form of a railway, instead a steam tram line was built in 1879, and a railway to Scheveningen was built further east in 1907, which, however, did not call at Staatsspoor station.

- *The station building had a royal waiting room. This waiting room can still be admired at the Dutch Railway Museum in Utrecht. The royal waiting room at Hollands Spoor station still exists and can be visited during Heritage Days (see page 144).*

OUDE STATIONS

WITTEBRUG - POMPSTATION

📍 Van Alkemadeaan 401-403

- 📌 De gevel is te bewonderen, de panden zijn helaas niet open tijdens OMD

Station Wittebrug-Pompstation was een spoorwegstation in Scheveningen en maakte onderdeel uit van de voormalige spoorlijn tussen Scheveningen en Rotterdam (de Hofpleinlijn). Het station werd geopend in 1907. Het stationsgebouw was identiek aan het Station Renbaan-Achterweg. In 1953 werd het station en de spoorlijn opgeheven. Het stationsgebouw is als enig overgebleven stationsgebouw op dit traject nog steeds te vinden aan de Van Alkemadeaan bij de kruising met de Pompstationsweg. De oude spoorbaan richting Wassenaar is nu deels een fietspad en loopt achter het gebouw langs.

OLD STATIONS

WITTEBRUG - POMP STATION

📍 Van Alkemadeaan 401-403

- 📌 The facade can be admired, unfortunately the buildings are not open

Wittebrug-Pompstation station was a railway station in Scheveningen and was part of the former railway line between Scheveningen and Rotterdam (the Hofplein line). The station was opened in 1907. The station building was identical to the Renbaan-Achterweg station. In 1953, the station and railway line were disbanded. As the only remaining station building on this line, the station building can still be found on Van Alkemadeaan near the junction with Pompstationsweg. The old railway track towards Wassenaar is now partly a cycle path and runs behind the building.

OUDE STATIONS

KOPSTATION

📍 Anna Paulownastraat 78

- De gevel is te bewonderen, het pand is helaas niet geopend

Van het stoomtramnetwerk van de Hollandsche IJzeren Stoomtram Maatschappij (H.I.J.S.M) is het voormalige kopstation uit 1886 het meest herkenbare restant. Ogenscheinlijk lijkt er verder niets te herinneren aan het doodlopende lijntje dat tussen de Conradkade en Anna Paulownastraat liep. Het tracé van de lijn is geheel verdwenen. Er zijn langs de route een aantal bouwsporen te vinden die wijzen op het bestaan van een tramlijn. Vanaf het station aan de Anna Paulownastraat kon men per stoomtram naar Scheveningen of naar Den Haag Hollands Spoor reizen. De opkomst van de elektrische tram betekende het einde van de inmiddels verouderde stoomtram. De exploitatie van de lijn werd uiteindelijk in 1915 gestaakt.

OLD STATIONS

HEAD-END STATION

📍 Anna Paulownastraat 78

- Only the facade can be admired, the building is unfortunately not open

Of the steam tram network of the 'Hollandsche IJzeren Stoomtram Maatschappij' (H.I.J.S.M), the former head-end station from 1886 is the most recognisable remnant. Ostensibly, nothing else seems to recall the dead-end line that runs between Conradkade and Anna Paulownastraat. The route of the line has completely disappeared. A number of building traces can be found along the route, indicating the existence of a tram line. From the station on Anna Paulownastraat, people could travel by steam tram to Scheveningen or to The Hague Hollands Spoor. The rise of the electric tram meant the end of the now obsolete steam tram. Operation of the line eventually ceased in 1915.

Het pand is oorspronkelijk gebouwd in 1734 als stadspaleis voor Adrienne-Marguerite Huguetan naar ontwerp van Daniël Marot in Lodewijk XIV-stijl. In 1761 werd het pand aan de linker- en rechterzijde uitgebreid door Pieter de Swart. Het zeldzame interieur is grotendeels nog 18de-eeuws met tal van stucplafonds, schouwen en wandafwerkingen van Daniël Marot.

The building was originally built in 1734 as a city palace for Adrienne-Marguerite Huguetan, designed by Daniel Marot in Louis XIV style. In 1761, the building was extended on the left and right by Pieter de Swart. The rare interior is still largely 18th-century with numerous stucco ceilings, fireplaces and wall hangings designed by Daniël Marot.

'S-GRAVENHAAGSCHE STADSRIJSCHOOL

32

📍 Kazernestraat 50

🕒 zat 10:00 - 20:00 uur

🌐 stadsrijschool.nl

🚫 Beperkt toegankelijk voor mindervaliden
Limited disabled access

De Stadsrijschool is gebouwd aan het oorspronkelijk koetshuis van huis 'Huguetan' aan het Lange Voorhout. In 1806 gaf Lodewijk Napoleon opdracht deze burgerrijdschool te bouwen. Het is het oudste manegegebouw van Nederland. De manege is een rechthoekige hoge ruimte met oorspronkelijk een houten bekapping, die in 1884 vervangen werd door een moderne ijzeren overkapping bestaande uit Polonceauspannten.

This riding school was built on the original coach house of house 'Huguetan' on Lange Voorhout. In 1806, Louis Napoleon ordered the construction of this civilian riding school. It is the oldest riding school building in the Netherlands. The riding school is a rectangular high space with originally a wooden covering, which was replaced in 1884 by a modern iron roof consisting of Polonceau trusses.

31

HUIS HUGUETAN - TIJDELIJK ONDERKOMEN EERSTE KAMER DER STATEN GENERAAL

📍 Lange Voorhout 34, ingang Kazernestraat 52

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🌐 eerstekamer.nl

🚫 Beperkt toegankelijk voor mindervaliden
Limited disabled access

34

KLOOSTERKERK

📍 Lange Voorhout 2

🕒 zat 11:00 - 17:00 uur zon 12:00 - 16:00 uur

🌐 kloosterkerk.nl

Deze laatgotische kerk uit 1400 diende vóór de Reformatie als kloosterkerk voor de Dominicaner paters. In 1588 werd de kerk een paardenstal en in 1589 werd zij ingericht als kanongietery voor de Staten van Holland en West-Friesland. De kerk was toen ook opslagplaats voor munitie. In 1617 werd het gebouw door de contraremonstranten weer in gebruik genomen als kerk.

This late-Gothic church from 1400 served before the Reformation as an abbey for the Dominican priests. In 1588, the church was used for stabling horses and in 1589 it was remodelled as a canon foundry for the States of Holland and West-Friesland. Furthermore, it was used as a storage place for ammunition. In 1617, the building was once again used as a church, this time by Counter-Remonstrates.

Dit voormalige woonhuis bestaat uit meerdere panden die in de 17de en 18de eeuw zijn samengevoegd en uitgebreid. Rond 1760 werd op de begane grond de balzaal met antichambre toegevoegd, rijkversierd in Louis xv-stijl (rococo). Het is een van de grootste 18de-eeuwse zalen in een Nederlands woonhuis. In 1898 werd het pand aangekocht door het Schilderkundig genootschap Pulchri Studio.

This former residence is made up of several properties that were combined and expanded during the 17th and 18th century. The ballroom on the ground floor was added around 1760. Richly decorated in Louis XV style, it is one of the largest 18th century rooms in a Dutch residence. In 1898, the Pulchri Studio Artists' Society moved into the building.

33

PULCHRI STUDIO

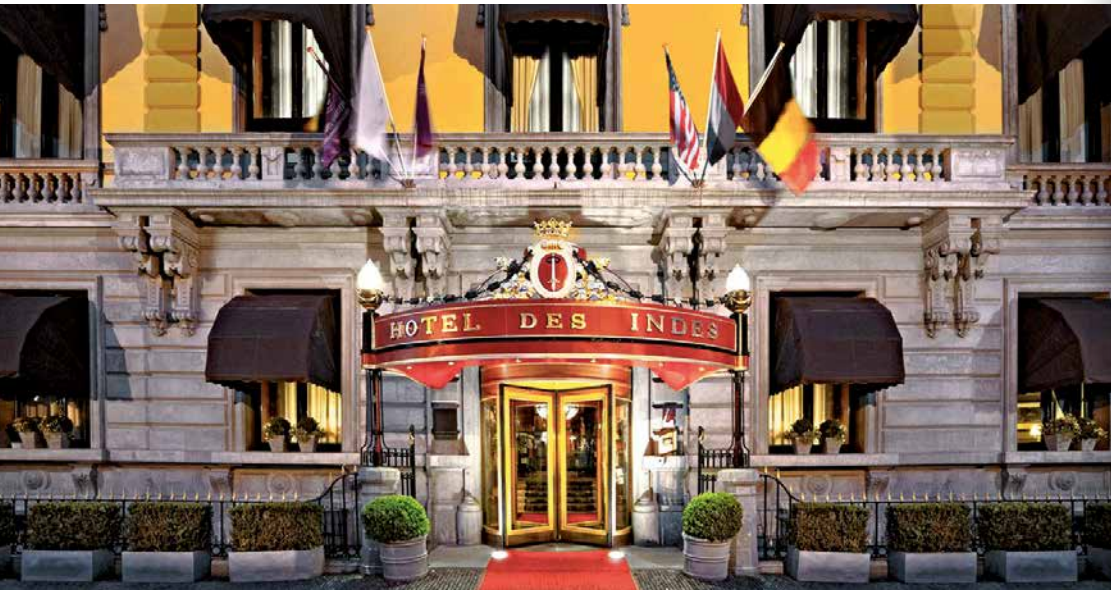
📍 Lange Voorhout 15

🕒 zat 12:00 - 17:00 uur zon 12:00 - 17:00 uur

🌐 pulchri.nl

Dit voormalige stadspaleis van architect Roodenburg werd in 1858 gebouwd voor Baron van Brienen. Het gebouw in Lodewijk XVI-stijl werd in 1881 een hotel. Met de naam, 'Des Indes', mikte de directie bewust op gasten uit Nederlands-Indië. In 1902 werd de koetspoort als vestibule ingericht en de open binnenplaats overdekt. In 1931 werd een extra verdieping toegevoegd.

This former city palace by architect Roodenburg was built in 1858 for Baron van Brienen. The Louis XVI-style building became a hotel in 1881. With the name, 'Des Indes', the management deliberately aimed at guests from the Dutch East Indies. In 1902, the carriage entrance was converted into a vestibule and the open courtyard was covered. An extra floor was added in 1931.

35

HOTEL DES INDES

📍 Lange Voorhout 54-56

🕒 Zaterdag en zondag vanaf 13:00 tot 16:00 uur

🌐 hoteldesindes.nl

- 📌 vooraf registreren via hoteldesindes.nl vereist!
Pre-registration required at hoteldesindes.nl!

VML. AMERIKAANSE
AMBASSADE

36

📍 Lange Voorhout 102, Korte Voorhout 2

🕒 zat 12:00 - 18:00 uur zon 12:00 - 18:00 uur

🌐 westdenhaag.nl

De voormalige Amerikaanse ambassade is gesitueerd op de locatie van het hotel Paulez, dat bij een bombardement in 1945 werd verwoest. De ambassade is tussen 1957 en 1959 gebouwd, naar ontwerp van de Amerikaanse architect Marcel Breuer. De bouwmassa sluit aan bij de omgeving, maar het gebouw heeft echter een moderne, abstracte gevel die in sterk contrast staat met de overige bebouwing.

The former American embassy is situated at the location of the hotel Paulez, which was destroyed in a bombing in 1945. The embassy was built between 1957 and 1959, designed by the American architect Marcel Breuer. The building mass is in keeping with the surroundings, but the building has a modern, abstract facade that contrasts with the other buildings.

RAAD VOOR DE RECHTSPRAAK

📍 Kneuterdijk 1

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

🌐 rechtspraak.nl

- 📌 De Stichting Haags Industrieel Erfgoed is te gast bij de Raad voor de Rechtspraak. *The Hague Industrial Heritage Foundation (Stichting Haags Industrieel Erfgoed) is a guest of the Judicial Council.*

SHIE

stichting haags industrieel erfgoed

Het forse hoekpand is tussen 1920-1924 gebouwd als kantoor voor de Nederlandsche Handelsmaatschappij. Het ontwerp in neorenaissance-stijl is van de gebroeders Van Nieukerken, die teruggrepen naar traditionele bouwstijlen en zorgvuldige detaillering. Het interieur bevat onder meer een vestibule met trap en een imposante lokethal, alles uitgevoerd in marmer en kostbare houtsoorten in neo-Lodewijk XIV-stijl.

The substantial corner building was built between 1920-1924 as offices for the Nederlandsche Handelsmaatschappij. The neo-Renaissance-style design was by the Van Nieukerken brothers, who reverted to traditional building styles and meticulous detailing. The interior includes a vestibule with staircase and an impressive counter hall, all executed in marble and precious woods in neo-Lodewijk XIV style.

Paleis Kneuterdijk, is tussen 1720 en 1730 gebouwd voor de familie Van Wassenaer Obdam naar ontwerp van Daniël Marot in Lodewijk XI- stijl. In 1816 is het aangekocht door Koning Willem I voor zijn zoon, de latere Koning Willem II. Deze liet onder andere de neoclassicistische balzaal bouwen. In 1840 voegde hij aan de achterzijde ook de Gotische zaal toe

This palace was built between 1720 and 1730 for the Van Wassenaer Obdam family. It was based on a Louis XI-style design by Daniël Marot. In 1816, it was purchased by King Willem I for his son Willem II (the future King). He asked for the neo-Classical ballroom to be built. In order to provide a fitting home for his collection of paintings, in 1840 he built the Gothic Hall at the back of the building.

PALEIS KNEUTERDIJK - RAAD VAN STATE

📍 Kneuterdijk 20

🕒 zat 10:00 - 16:30 uur

🌐 raadvanstate.nl

WAALSE KERK

39

📍 Noordeinde 25

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur zon 12:00 - 17:00 uur

🌐 waalsekerkdenhaag.nl

De Waals-Hervormde Gemeente hield sinds 1591 zijn diensten in de kapel van Maria ten Hove op het Binnenhof. Toen Lodewijk Napoleon in 1806 op het Binnenhof ging wonen, werd de kapel voor de katholieke eredienst worden ingericht. De Waals-Hervormden kregen een bijdrage voor een nieuwe kerk. Het sobere gebouw is een zaalkerk met rondboog-ramen en een gestuukt koefplafond.

Since 1591, the Walloon Reformed Congregation held its services in the chapel of Maria ten Hove in the Binnenhof. When Louis Napoleon moved into the Binnenhof in 1806, the chapel was converted to Catholic worship. The Walloon Reformed received a contribution for a new church. The austere building is a hall church with round-arch windows and a stuccoed cove ceiling.

De Doopsgezinde Kerk is gebouwd in 1885-1886 naar ontwerp van architect Klaas Stoffels in neo-romaanse stijl. Het is een zeldzaam voorbeeld van deze stijl in de kerkelijke bouwkunst. Kenmerkend zijn het roosvenster in de voorgevel, de klimmende boogfriezen en de vensters met ronde bogen. Het gebogen houten plafond in de kerkzaal is geïnspireerd op de late gotiek.

The Mennonite Church was built in 1885-1886 to a design by architect Klaas Stoffels in neo-Romanesque style. It is a rare example of this style in church architecture. Characteristic features are the rose window in the facade, climbing arched friezes and windows with round arches. The curved wooden ceiling in the church hall is inspired by late Gothic style.

40

PALEISKERK

📍 Paleisstraat 8

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🌐 paleiskerk.nl

STOOMTRAM DUINOORD

Aan de hand van de kadastrale percelen is de ligging van de verdwenen stoomtramlijn nog steeds te herleiden. Met name de bochten en het plein aan het eind bij de Conradkade zijn nog goed herkenbaar door het ronde verloop van de perceelsgrenzen. Ter hoogte van de Tasmanstraat, Waldeck Pymontkade en Koningin Emmakade werden de gaten in de gevelwanden in de jaren na de opheffing van de tramlijn ingevuld met nieuwbouw. Op de kop bij de Conradkade werd het plein, waar tot dan toe enkel een goederenkantoor annex wachthuisje stond, langzaam volgebouwd. De tramlijn langs de Conradkade bleef behouden en werd geschikt gemaakt voor de elektrische tram van de HTM. Hierdoor grenst een deel van de huizen aan de Obrechtstraat nog steeds met de achterzijde aan het spoor.

DUINOORD STEAM TRAM

Based on the cadastral plots, the location of the vanished steam tram line can still be traced. In particular, the curves and the square at the end near Conradkade are still easily recognisable due to the rounded course of the plot boundaries. Near Tasmanstraat, Waldeck Pymontkade and Koningin Emmakade, the gaps in the facade walls were filled in with new buildings in the years after the tram line was discontinued. At the head near the Conradkade, the square, where until then only a warehouse cum guard-house had stood, was gradually filled in. The tram line along Conradkade was retained and made suitable for HTM's electric tram. As a result, some of the houses on Obrechtstraat still border the railway line at the back.

De Rusthof werd in 1831 gesticht door Elisabeth Groen van Prinsterer – van de Hoop. Het was oorspronkelijk bestemd voor rustende hervormde minder vermogende vrouwen. Het hofje oogt aan de straatkant zeer bescheiden. Achter de entree-deur loopt een lange gang tussen de huizen door naar de binnentuin.

The Rusthof was founded in 1831 by Mrs Elisabeth Groen van Prinsterer-van den Hoop. It was originally intended as a home for retired and less affluent Protestant women. When viewed from the street, this almshouse looks rather unpretentious compared to other almshouses in the city. Behind the entrance door is a long hallway that connects the houses with courtyard.

42

SINT JACOBUS DE MEERDERE

📍 Parkstraat 65a

🕒 zat 10:00 - 16:00 zon 13:00 - 16:00 uur

🌐 rkdenhaag.nl

RUSTHOF

📍 Parkstraat 41 t/m 61

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🌐 hofjerrusthof.nl

41

Deze neogotische kerk uit 1875-1878 is het enige werk van de beroemde P.J.H. Cuypers in Den Haag. Cuypers was geïnspireerd door de vroege Franse gotiek en de late gotiek van het Rijnland. De kerk is ontworpen als 'Gesamtkunstwerk': de polychromie, de beglazing, de tegelvloeren, de heiligenbeelden en het meubilair zijn uitgevoerd naar Cuypers' zijn atelier.

This neo-Gothic church from 1875 and 1878 is the only building in The Hague built by the famous P.J.H. Cuypers. He was inspired by early French gothic and by late Rijnland gothic. The church was designed as a 'Gesamtkunstwerk'; the polychrome elements, glazing, tile floors, statues of saints, and furniture were all designed by Cuypers at his studio.

De StadsOase Spinozahof is een groene oase midden in het drukke, versteende, stadscentrum van Den Haag. Met meer dan 200 vrienden en 20 nationaliteiten is een voormalig braakliggend bouwgrond omgetoverd tot een duurzame ontmoetingsplek. Niet alleen om te tuinieren, te composteren en te klussen, maar ook om samen te eten, thee te drinken, en elkaar te inspireren.

The StadsOase Spinozahof is a green oasis in the middle of the busy, petrified, city centre of The Hague. With more than 200 friends and 20 nationalities, a former wasteland has been transformed into a sustainable meeting place. Not only to garden, compost and do odd jobs, but also to eat together, drink tea, and inspire each other.

43

STADSOASE SPINOZAHOF

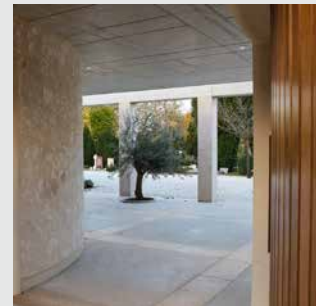
📍 Repelaerstraat 61

🕒 zat 11:00 - 16:00 uur

💻 stadsoasespinozahof.nl

Op de Binckhorst is de begraafplaats St. Barbara oase van rust en stilte. Hij is aangelegd in 1920 naar ontwerp van architect Nicolaas Molenaar, een leerling van kerkenbouwer P.J.H. Cuypers. De transparante kapel is in 2002 gebouwd, naar ontwerp van Kevin Battarbee. Op St. Barbara bevindt zich ook Crematorium Pax.

The St. Barbara Cemetery in the Binckhorst is an oasis of peace and quiet. It was founded in 1920, under the supervision of architect Nicolaas Molenaar, a pupil of neo-Gothic church builder P.J.H. Cuypers. The transparent chapel was built in 2002, designed by Kevin Battarbee. St Barbara is also home to Pax Crematorium.

BEGRAAFPLAATS ST. BARBARA EN CREMATORIUM PAX

44

📍 St. Barbaraweg 6

🕒 zon 10:00 - 16:30 uur

💻 paxrkb.nl

Het voormalige woonhuis van het schildersechtpaar Mesdag is gebouwd in 1886-1887 in eclectische stijl naar ontwerp van H. van Jaarsveld. Het ligt ver achter de rooilijn van de overige bebouwing. Het deels gaaf bewaard gebleven interieur is afgestemd op de museale functie. In het museum kan kennisgemaakt worden met een 'voorbeeld van een deftig en merkwaardig schildersmilieu'.

The former residence of the painter couple Mesdag was built in 1886-1887 in an eclectic style designed by H. van Jaarsveld. It lies far behind the building line of the other buildings. The well-preserved interior is tailored to its museum function. In the museum, one can become acquainted with an 'example of a distinguished and remarkable painting milieu'.

DE MESDAG COLLECTIE

45

📍 Laan van Meerdervoort 7-F

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur
zon 10:00 - 17:00 uur

🌐 demesdagcollectie.nl

GYMNASIUM HAGANUM

46

📍 Laan van Meerdervoort 57

🕒 zon 10:00 - 16:00 uur

🌐 haganum.nl

Dit monumentale schoolgebouw uit 1905-1907 is in neorenaissancestijl gebouwd naar een ontwerp van J. van Lokhorst. De school heeft een opvallende toren. De gevels zijn rijk gedetailleerd door talrijke beeldhouwde sierdelen en schilderachtige topgevels en dakkapellen. Bijzonder is de ruime hal met een arcade op zandstenen zuilen. In deze hal is een reeks klassieke beelden opgesteld.

This monumental school building from 1905-1907 was built in neo-Renaissance style to a design by J. van Lokhorst. The school has a striking tower. The facades are richly detailed with numerous carved ornamental parts and picturesque gables and dormers. A special feature is the spacious hall with an arcade on sandstone columns. This hall houses a series of classical statues.

47

MARANATHAKERK

📍 2de Sweelinckstraat 156

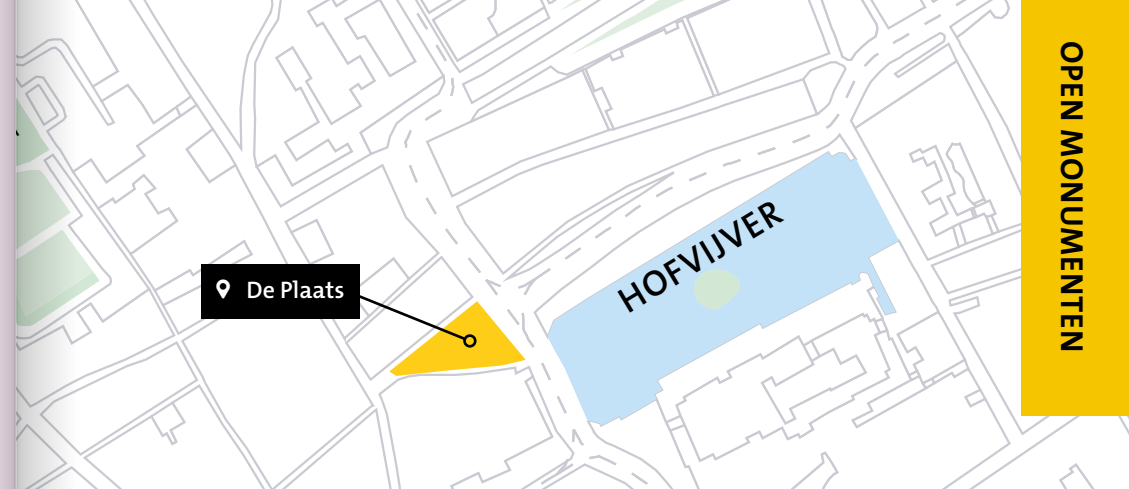
🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

🌐 maranathakerkdenhaag.nl

De Maranathakerk uit 1949 bevindt zich in het 'Sperrgebiet' van de 'Atlantikwall'. Met internationale steun zijn na de bevrijding in Duitsland enkele tientallen noodkerken vervaardigd. Eén van de prototypes daarvan is in Den Haag terechtgekomen. De kerk was een gift van de Zwitserse protestantse kerken, spanten, ramen en deuren waren vervaardigd in Zürich en werden per trein naar Nederland getransporteerd.

The 1949 Maranatha church is located in the 'Sperrgebiet' of the 'Atlantic Wall'. With international support, several dozen temporary churches were manufactured in Germany after the liberation. One of the prototypes ended up in The Hague. The church was a gift from the Swiss Protestant churches, trusses, windows and doors were made in Zurich and were transported to the Netherlands by train.

OPEN MONUMENTEN

INFORMATIEKRAAM

Monumentenzorg en Welstand staat op 14 september voor u klaar op de **Plaats** van 11:00 - 16:00 uur.

Ook bij de kraam: Dutch VR, een workshop van Cirque de Pepin en een mini tentoonstelling over de trekvaarten

Vul a.u.b. bij onze kraam de enquête in! Of scan de code.

The Department of Heritage Preservation will be on **Plaats** 14 September 11:00 - 16:00 hours.

Also present are: Dutch VR, workshop of Cirque de Pepin and there is a mini exhibition of the canals.

Please complete the survey at our market stand. Or scan the code.

JOODSE BEGRAAFPLAATS DEN HAAG

48

📍 Scheveningseweg 21^A - hoek Burgemeester Patijnlaan

🕒 zon 12:00 - 16:30 uur

🌐 joodsebegraafplaats.nl

- 📌 Mannen en jongens houden op de begraafplaats het hoofd bedekt; dus draag hoed, muts, pet of keppel. Geen huisdieren toegestaan.
- 📌 *Male visitors are required to cover their head when visiting the burial ground. Yarmulkas are available for visitors. Pets are not allowed.*

De Joodse begraafplaats voor Portugese en Hoogduitse Joden is gesticht in 1694. De begraafplaats is omgeven door een muur en maakt een verstilde, ruime indruk. Grafstenen met inscripties in het Portugees, Spaans en Hebreeuws, een 'metaheerhuisje' (reinigingshuisje) en de voormalige beheerderswoning getuigen van de rijke Joodse geschiedenis.

The Jewish cemetery for Portuguese and Ashkenazi Jews was founded in 1694. The cemetery is surrounded by a wall and makes a hushed, spacious impression. Headstones with inscriptions in Portuguese, Spanish and Hebrew, a 'metaheerhuisje' (cleansing house) and the former caretaker's house bear witness to the rich Jewish history.

Dit kerkgebouw uit 1906 van architect J.C. Wentink is gebouwd in neoromaanse stijl. Het bakstenen gebouw heeft aan de straat een hoge topgevel, waarin twee rondboogvensters en een groot roosvenster zitten. De hoge toren heeft een neoromaanse spits. In het witgepleisterde interieur springen de rondboogvensters met gebrandschilderde ramen in het oog.

This church was designed by architect J.C. Wentink in a neo-Romanesque style. The brick building has a high-top gable on the street side, with two round arched windows, and a large rose window. The tall tower includes a neo-Romanesque spire. The white-plastered interior includes the round-arched windows in stained glass. The room is covered by wooden barrel vaults.

NOORDERKERK

📍 Schuytstraat 11

🕒 zat 10.00 - 16.00 uur

🌐 noorderkerkdenhaag.nl

49

RECLAME LANGS HET TRAMSPOOR

De zijgevels van de panden langs het spoor werden, vanwege de zichtbaarheid, vaak gebruikt om geschilderde reclames op aan te brengen. Mogelijk zijn daar bij de nu ingebouwde panden nog restanten van verborgen. De reclames op het pand Tasmanstraat 145-147 bleven in het zicht. Ter hoogte van dit pand was een tramhalte, wat de gevel uitermate geschikt maakte voor muurreclames. Het doet daarmee herinneren aan de tijd dat de nu zo rustige Tasmanstraat een stopplaats was waar reizigers dagelijks in en uit de stoomtram stapten.

ADVERTISING ALONG THE TRACK

Because of their visibility, the side walls of buildings along the tracks of the tram were often used to display painted advertisements. Remnants of this may still be hidden at the now built-in properties. The advertisements on the Tasmanstraat 145-147 building remained in view. There was a tram stop near this building, which made the facade extremely suitable for wall advertisements. It thus recalls the days when the now-quiet Tasmanstraat was a stopping place where passengers boarded and disembarked the steam tram daily.

In 1880 kreeg Hendrik Willem Mesdag de opdracht tot het maken van een 360 graden schilderij met Scheveningen als onderwerp: Een vergezicht op de zee, de duinen en het visserdorp. Dit panorama is het grootste schilderij van Nederland. Het complex dat het panorama huisvest bestaat uit een veertienhoekige rotonde en een ingangspartij in eclectische neorenaissancestijl.

In 1880, painter Hendrik Willem Mesdag was commissioned to create a 360-degree painting with Scheveningen as its subject: A vista of the sea, the dunes and the fishing village. This panorama is the largest painting in the Netherlands. The complex housing the panorama consists of a fourteen-sided rotunda to exhibit the panorama canvas and an entrance hall in eclectic neo-Renaissance style.

R.K. KERK VAN DE HEILIGE MARTHA

51

📍 Hoefkade 623

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🌐 rkdenhaag.nl/gg/heiligewillibrord

Deze aan drie zijden vrijstaande kerk uit 1908/1909 is in neogotische stijl gebouwd naar een ontwerp van N. Molenaar sr. In 1924 zijn de eindtravee van het schip en de toren toegevoegd door zijn zoon N. Molenaar jr. Het interieur van de kerk is geïnspireerd op het schip van de Grote- of Sint Jacobskerk in Den Haag. De tongewelven zijn met decoratieve schilderijen versierd.

This three-sided freestanding church was built in a neo-Gothic style in 1908 and 1909. It was based on the design by N. Molenaar Sr. In 1924, his son N. Molenaar Jr., added the end bay of the nave and the tower. The interior of the church is inspired by the nave of the Grote of Sint-Jacobskerk in The Hague. The barrel vaults are decorated with ornamental paintings.

50

MUSEUM PANORAMA MESDAG

📍 Zeestraat 65

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur zon 10:00 - 17:00 uur

🌐 panorama-mesdag.nl

- 🗨️ Traplifft vooraf reserveren via info@panorama-mesdag.nl
Stairlift pre-booking: info@panorama-mesdag.nl

Het Haags Openbaar Vervoer Museum is gehuisvest in een oude tramremise naar ontwerp van A.A. Schadee. Van 1906 tot 1983 heeft de remise dienst gedaan voor de HTM. In 1983 is hij vervangen door de nieuwe remise aan de Meppelweg. Vanaf dat moment zijn de historische trams hier gestald.

The Haags Openbaar Vervoer Museum (The Hague public transport museum) is located in an old tram depot designed by A.A. Schadee. From 1906 to 1983, the depot was used by the HTM (Hague Tramway Company). In 1983, it was replaced by a new depot on the Meppelweg. From that moment on, historical trams are stored here.

STADSBOERDERIJ 'OP DEN DIJK'

53

📍 Bovendijk 141-143

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur zon 10:00 - 16:00 uur

🌐 denhaag.nl/stadsboerderijen

Deze boerderij heette vroeger de 'Schoutswoning'. De geschiedenis van de boerderij gaat terug tot ver in de middeleeuwen. De polder waarin de boerderij ligt behoorde van oudsher tot het dorp Wateringen. Voor zover bekend is dit de vroegste plaats in Wateringen waar op gebouwd is. Al in de eerste helft van de 13^e eeuw stond hier een versterkte woning, 'Huys uten Hoecke'.

This farm used to be called the 'Schoutswoning'. The history of the farmhouse goes back far into the Middle Ages. The polder in which the farm is situated belonged to the village Wateringen from way back. As far as is known, this is the earliest place in Wateringen that was built on. Already in the first half of the 13th century there was a fortified house here, 'Huys uten Hoecke'.

52

HAAGS OPENBAAR VERVOER MUSEUM

📍 Parallelweg 224

🕒 zat 11:00 - 17:00 uur zon 11:00 - 17:00 uur

🌐 hovm.nl

📌 Zie pagina 150 voor meer info over rondritten met historische trams

HEILIGE PASTOOR VAN ARSKERK

📍 Aaltje Noordewierstraat 4

🕒 zat 11:00 - 17:00 uur zon 12:00 - 16:00 uur

🌐 rkparochiedevierevangelisten.nl

Deze uit grijze betonsteen opgetrokken kerk, een ontwerp uit 1966 van Aldo van Eyck, is uniek in Nederland. De kerk bestaat uit twee hoofdelementen: een gesloten driehoek met daarin een lage kerkruiimte en een hoge dwarsruimte: de 'Via Sacra' met twee kapellen. In het interieur is herhaaldelijk een cirkelmotief terug te vinden.

Constructed of grey concrete blocks, this church was designed in 1966 by Aldo van Eyck. The design is particularly unique among buildings in the Netherlands. The church consists of two main elements: a triangle containing a low-lying area, and a higher placed diagonal element, a 'Via Sacra' with two small chapels. The interior repeatedly features a circle motif.

Deze molen is van oorsprong één van de oudste korenmolens van Nederland. In 1595 schonk Prins Maurits een nieuw te bouwen molen aan de bevolking van Loosduinen. Toen de 'Maurits-molen' werd gebouwd, was deze geheel van hout. In 1720 woedde een zware storm waarbij het houten bovengedeelte vernield werd. De herbouw werd meteen ter hand genomen.

This was originally one of the oldest corn mills in the Netherlands. In 1595, Prince Maurits gifted a new, yet-to-be-built mill to the people of Loosduinen. When the 'Maurits Mill' was built, it was completely constructed of wood. The wooden upper section of the mill was almost entirely destroyed by a storm in 1720. Large-scale renovations immediately took place.

MOLEN DE KORENAER

📍 Margaretha van Hennebergweg 4

🕒 zat 11:00 - 16:00 uur

🌐 molendekorenaer.nl

- 🚫 De molen is niet toegankelijk voor mindervaliden. Begane vloer wel. *Only the ground floor is accessible for disabled persons.*

RADIO HOLLAND

📍 Dr. Lelykade 68-70

- 🔔 De gevel is te bewonderen, het pand is helaas niet geopend

Radio Holland is een Nederlands bedrijf dat gespecialiseerd is in maritieme satelliet- en radiocommunicatie en navigatiesystemen voor met name de zeevaart. Radio Holland werd eind 1916 opgericht door een aantal reders en kreeg toen de naam Nederlandsche Telegraaf-Maatschappij Radio-Holland. Een van de kantoren van Radio Holland was aan de Dr. Lelykade 68-70 in Scheveningen aan de haven. In 1919 werd er ook een kantoor in Nederlands-Indië geopend en al snel ook op Curaçao.

RADIO HOLLAND

📍 Dr. Lelykade 68-70

- 🔔 Only the facade can be admired, the building is unfortunately not open

Radio Holland is a Dutch company that specialises in maritime satellite and radio communication and navigation systems, especially for maritime shipping. Radio Holland was founded in late 1916 by a number of shipowners and was then named Nederlandsche Telegraaf-Maatschappij Radio-Holland. One of Radio Holland's offices was at Dr. Lelykade 68-70 in Scheveningen by the harbour. In 1919, an office was also opened in the Dutch East Indies and soon in Curaçao.

In het centrum van Oud-Loosduinen is omstreeks 1230 door Machteld van Brabant en haar gemaal graaf Floris IV een Cisterciënzer nonnenklooster gesticht, waarvan de Abdijkerk het laatste overblijfsel is. De kerk is een fraai voorbeeld van de Scheldegotiek. Kenmerkend voor deze vroeg-gotische stijl zijn de smalle lancetvensters.

This medieval abbey church was built in the centre of Oud-Loosduinen and was officially founded in 1230 by Machteld van Brabant and her consort Count Floris IV. It was originally meant as a Cistercian convent. The only remaining trace of this convent is the abbey. The abbey church is an excellent example of Schelde Gothic. The narrow lancet windows are characteristic of this early-Gothic style.

56

ABDIJKERK

📍 Willem III straat 40

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

🌐 abdijkerk.nl

BUITENPLAATS OCKENBURGH

57

📍 Monsterseweg 4

🕒 zon 11:00 - 16:00 uur

🌐 villaockenburgh.nl

Dit van oorsprong 17de-eeuws landgoed werd gesticht door dichter en medicus Jacob Westerbaan. Het is ontstaan uit een samenvoeging van het oude landgoed Ockenburgh met een deel van landgoed Santvoort en het Santvoortsche Bosch (nu Hyacintenbos). Het huidige landhuis dateert uit 1648 en werd in 1851 en 1889 verbouwd en uitgebreid in eclectische stijl met neoclassicistische elementen.

This 17th century country estate was founded by poet and doctor Jacob Westerbaan. It was created by joining the old Ockenburgh country estate with a part of the Santvoort estate and the Santvoortsche Bosch (now Hyacintenbos). The present country house dates from 1648 and was altered and extended in eclectic style with neo-classicistic elements in 1851 and 1889.

De Regentes is een uniek en sfeervol Art Deco gebouw uit 1920. Destijds het grootste overdekte zwembad en badhuis van Europa. Ook vonden er internationale zwemwedstrijden plaats. In de jaren 90 is het zwembad verbouwd tot theatercomplex. In alle hoeken en gaten nog vele details van het zwembad terug te vinden zijn met als hoogtepunt Het Diepe.

The Regentes is a unique and atmospheric Art Deco building from 1920. At the time, it was the largest indoor swimming pool and bathing house in Europe. It also hosted international swimming competitions. In the 1990s, the swimming pool was converted into a theatre complex. In every nook and cranny, many details of the pool can still be found, culminating in The Deep.

58

VML. ZWEMBAD DE REGENTES - THEATER DE REGENTES

📍 Weimarstraat 63

🕒 zon 11:00 - 17:00 uur

🌐 theaterderegentes.nl

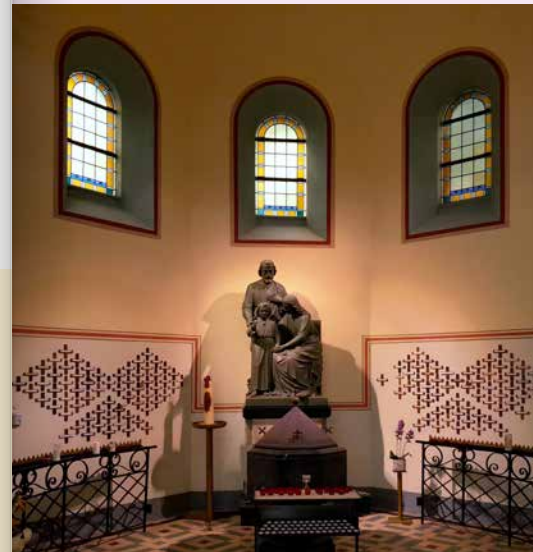
59

HEILIGE FAMILIEKERK

📍 Kamperfoelieplein 29

🕒 zat 11:00 - 17:00 uur

🌐 rkparochiedevierevangelisten.nl

De Heilige Familiekerk is gebouwd in 1921-1922 naar ontwerp van Jan Stuyt. De kerk is een kruisbasiliek, geïnspireerd op de vroeg Romaanse Duitse kerk-architectuur. De westgevel bezit een groot timpaan met een tegeltafel dat de 'Heilige Familie' voorstelt. De kerk heeft mooie gebrandschilderde ramen in het interieur en grote muurschilderingen uit de jaren zestig van de vorige eeuw.

This church was built in 1921-1922 and designed by architect Jan Stuyt. It is a cruciform basilica, inspired by early German Romanesque church architecture. The facade on the west side has a large tympanum with a tile tableau depicting the Holy Family. The interior of the building consists of beautiful stained-glass windows, as well as murals from the 1960s.

60

BETHLEHEMKERK

📍 Laan van Meerdervoort 627

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

🌐 bethlehemkerk-den Haag.nl

Dit kerkgebouw uit 1929-1931 is een ontwerp van J.C. Meischke en P. Schmidt. In het ontwerp zijn invloeden van de Nieuwe Haagse School zichtbaar. Het gemoderniseerde interieur is witgepleisterd en heeft een spits-bogige overkapping. De markante toren is gelegen in de zichttas van de Laan van Eik en Duinen.

This church was built in the period 1929-1931 and was based on a design by J.C. Meischke and P. Schmidt. The design also influences of the Nieuwe Haagse School. The modern interior is white-plastered and has a pointed, arched roof. The remarkable tower can be seen from the Laan van Eik en Duinen.

Op deze locatie was ooit een klein kerkhofje bij de oude kapel van Oud Eik en Duinen. De kapel was gewijd aan 'Onze Lieve Vrouw van de Seven Weeën'; de restanten van de kapel zijn nog zichtbaar. In 1247 vonden de eerste begrafenissen plaats en daarna groeide het kerkhofje al snel uit tot de begraafplaats met allereerste die het unieke Oud Eik en Duinen nu is.

On this site there was once a small churchyard near the old chapel of Oud Eik en Duinen. This chapel was dedicated to 'Our Lady of the Seven Sorrows'. The remains of this chapel are still visible. The first burials took place near the chapel in 1247, and the churchyard quickly expanded to become the unique Oud Eik en Duinen burial ground of today.

BEGRAAFPLAATS OUD EIK EN DUINEN

📍 Laan van Eik en Duinen 40

🕒 zat 9:00 - 16:00 uur zon 9:00 - 16:00 uur

🌐 oudeikenduinen.nl

61

EERSTE BALLONVAART

Op 12 juli 1787 vond de eerste bemande ballonvaart plaats in Nederland. De Franse Jean Pierre Blanchard vertrok vanuit de tuin van Paleis Noordeinde. Hij stelde eerst twee ballonnen tentoon in de grote zaal van het paleis. Eén waarmee hij zou opstijgen en de ander waarmee hij het kanaal was overgestoken. Slepers en schippers die de ballonvaart als concurrentie zagen prikten in de ballon. Het vullen van de ballon duurde daardoor langer dan gepland en Blanchard vertrok met vertraging. Na anderhalf uur landde de ballon in een weiland nabij Zevenhuizen. Daar werd de ballon belaagd door bange en boze boeren, gewapend met stokken en hoivorken.

FIRST BALLOON FLIGHT

On 12 July 1787, the first manned balloon flight in the Netherlands took place. The French Jean Pierre Blanchard took off from the garden of Noordeinde Palace. He first displayed two balloons in the main hall of the palace. One with which he would take off and the other with which he had crossed the canal. Draggers and boaters who saw the balloon ride as competition prodded the balloon. As a result, filling the balloon took longer than planned and Blanchard took off with a delay. After an hour and a half, the balloon landed in a meadow near Zevenhuizen. There, the balloon was besieged by frightened and angry farmers armed with sticks and pitchforks.

DE PAPAVERHOF

62

📍 Papaverhof/Klimopstraat

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

🌐 daalenberg.nl

De woningen in de Papaverhof maken deel uit van woningbouwcomplex Daal en Berg, dat in 1921 gebouwd werd naar ontwerp van 'De Stijl' architect Jan Wils. Het complex van eengezinswoningen en etagewoningen is aangelegd in een hoefijzervormige ring rond een verdiept plantsoen. Hierin integreerde Wils de Britse tuinstadgedachte rond de thema's 'licht, lucht en ruimte'.

The homes on the Papaverhof are part of the Daal en Berg housing complex. This complex was built and designed by 'De Stijl' architect Jan Wils. The complex of single-family and storied homes is laid out in a horseshoe-shaped ring around a sunken park. Incorporating the themes of 'light, air, and space', Jan Wils based his design on the philosophies of the British garden city.

Rond het oude stoomgemaal uit 1885 bevindt zich een stadsparadijsje waar op natuurlijke wijze wordt getuinierd. Het gemaal maakt onderdeel uit van het gemalen- en sluizencomplex Houtrust en is gebouwd naar ontwerp van J. van der Vegt in sobere neorenaissance. De tuin is de bijentuin van imkerij Haagse Honing.

Around the old steam pumping station from 1885 is an urban paradise where natural gardening takes place. The pumping station is part of the pumping and lock complex Houtrust and was built to a sober neo-Renaissance design by J. van der Vegt. The garden is the bee garden of beekeeper Haagse Honing.

63

DE HAAGSE HONING TUIN

📍 Houtrustweg 45

🕒 zat 12:00 - 16:30 uur zon 12:00 - 16:30 uur

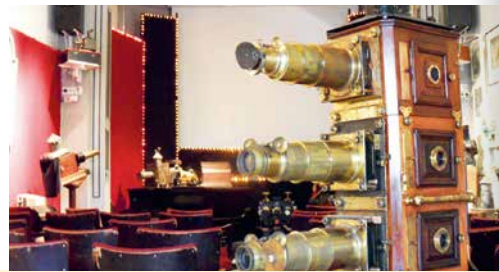
🌐 haagszaad.nlhaagsehoning.nl

🚫 Alleen de tuin is toegankelijk
Only the garden is accessible

Deze 19de-eeuwse villa is gebouwd in badplaatsarchitectuur met behoud van de oorspronkelijke duinstructuur zoals in die tijd gangbaar was. De achtertuin is daardoor geëvolueerd tot een opmerkelijke besloten waterrijke groene oase te midden van een volgebouwde omgeving. In de villa is nu het Toverlantaarmuseum gevestigd met een overzicht van de ontwikkeling van de projectietechniek.

This 19th-century villa was built in seaside architecture and retained the original dune structure as was common at the time. As a result, the back garden has evolved into a remarkable enclosed watery green oasis in the midst of a built-up environment. The villa now houses the Magic Lantern Museum with an overview of the development of projection technology.

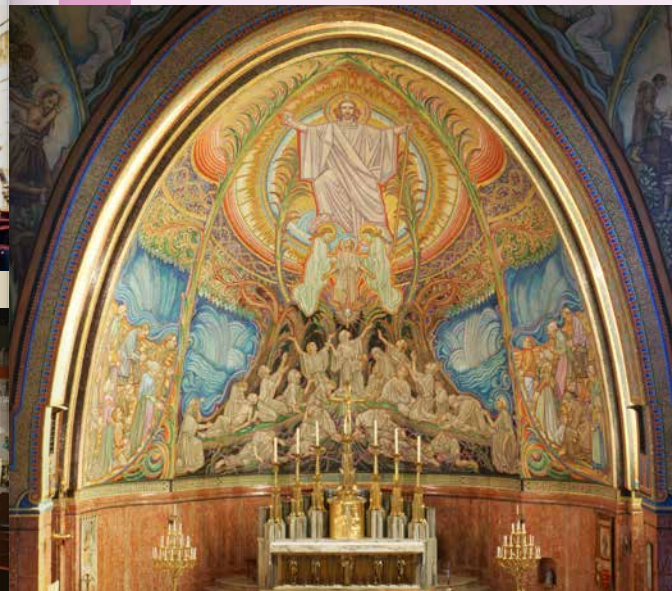
H. ANTONIUS ABT

65

📍 Scheveningseweg 235

🕒 zat 10:00 - 16:30 uur zon 12:30 - 17:30 uur

🌐 vriendenvandeabt.nl

Deze kerk dateert uit 1925 en is een ontwerp van Jos en Pierre jr. Cuypers. Met zijn hoge toren is de kerk opvallend aanwezig in het silhouet van Scheveningen. De kerk heeft een indrukwekkend apsis-mozaïek boven het altaar, gemaakt door Antoon Molkenboer. Het herinnert aan de wonderbare gebedsverhoring die in 1848 plaats zou hebben gevonden. Ook de interieurafwerking is zeer fraai.

The church from 1925 is designed by Pierre and Jos Cuypers. The church is known for its impressive mosaic in the apse of the altar. This mosaic, created by Antoon Molkenboer in 1927. It commemorates the so-called 'Cholera Miracle' that is said to have occurred in 1848.

64

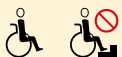
TOVERLANTAARMUSEUM

📍 Scheveningseweg 241

🕒 zat 11:00 - 17:00 uur zon 11:00 - 17:00 uur

🌐 toverlantaarmuseum.nl

- 🚫 Begane grond wel toegankelijk, souterrain niet
Only the ground floor is accessible for disabled persons

Deze kleine begraafplaats ligt op een afgevlakte duintop. Op 11 mei 1780 heeft de eerste teraardebestelling plaatsgevonden. Het cirkelvormig aangelegde grafveld wordt omsloten door een bakstenen muur. De huidige omvang dateert van 1793 toen de begraafplaats werd vergroot van 30 naar 72 graven. Bekende personen die hier liggen begraven zijn Groen van Prinsterer, Betje Wolff en Aagje Deken.

This small cemetery is located on a flattened dune top. The first burial took place on 11 May 1780. The circular burial ground is enclosed by a brick wall. Its present size dates from 1793, when the cemetery was enlarged from 30 to 72 graves. Famous people buried here are Groen van Prinsterer, Betje Wolff and Aagje Deken.

67 OUDE KERK SCHEVENINGEN

📍 Keizerstraat 8

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🌐 oudekerkscheveningen.nl

De Oude Kerk uit de tweede helft van de 15de eeuw was de parochiekerk van het dorp Scheveningen. Het is een in baksteen gebouwde laatgotische pseudo-basiliek met een hoger koor. De toren met zijn achtkantige bovenverdieping en naaldspits is van vóór 1500. Het inwendige van de kerk wordt gekarakteriseerd door ronde bakstenen pijlers en houten tongewelven.

The Old Church from the second half of the 15th century was the parish church of the village of Scheveningen. It was built as a Gothic brick pseudo-basilica with a high single-aisle choir. The tower, with its eight-sided top floor and spire, was built before 1500. The church's interior is characterised by its round, stone pillars and wooden barrel vaults.

66

BEGRAAFPLAATS TER NAVOLGING

📍 Prins Willemstraat 43 (Duinstraat hoek Prins Willemstraat)

🕒 zat 10:00 - 15:00 uur zon 10:00 - 15:00 uur

🌐 ternavolging.nl

LUCHTWACHTTOREN

📍 Zwarte Pad

🕒 Geopend op OMD zie pagina 112

De luchtwachtoren van het Korps Luchtwachtdienst maakt onderdeel uit van een landelijk netwerk van uitkijkposten dat tussen 1950 en 1960 (tijdens de Koude Oorlog) was opgezet om in tijden van internationale spanning of oorlog laagvliegende vliegtuigen te kunnen signaleren. De Scheveningse luchtwachtoren vormde een zogenaamde driehoek met een luchtwachtoren in Zoeterwoude en een post op een bunker in Noordwijk. Het netwerk heeft tot 1964 gefunctioneerd. Tegenwoordig is de toren in gebruik voor meteo-activiteiten. Van de 276 opgerichte luchtwachtposten werd de helft gebouwd als losse torens. Er zijn er nog slechts 18 over. Deze zijn alle opgebouwd uit betonelementen, met uitzondering van de Scheveningse toren die in baksteen is opgemetseld.

AIR GUARD TOWER

📍 Zwart Pad

🕒 Open, see page 112

The Korps Luchtwachtdienst air watchtower is part of a nationwide network of lookouts that had been set up between 1950 and 1960 (during the Cold War) to spot low-flying aircraft in times of international tension or war. The Scheveningen air watch tower formed a so-called triangle with an air watch tower in Zoeterwoude and a post on a bunker in Noordwijk. The network functioned until 1964. Today, the tower is used for meteorological activities. Of the 276 air guard posts erected, half were built as separate towers. Only 18 remain. All of them are constructed of concrete elements, except for the Scheveningen tower, which was built in brick.

Deze éénbeukige kerk uit 1892 is gebouwd in neo-renaïssancestijl. Het gebouw was oorspronkelijk gebouwd voor de Dolerende kerk en heette toen Pniëlkerk. In 1921 is de kerk in gebruik genomen door de Oudgereformeerde Gemeente. In de oostelijke gevel bevindt zich een roosvenster met gemetselde tratering.

This single-nave church from 1892 is built in a neo-Renaissance style. The building was originally built for the Dutch non-conformist church and was then called the Pniëlkerk. In 1921, the church was put into use by the Oudgereformeerde Gemeente (Old Reformed Congregation). Located on the east side of the building is a rose window outlined in brick.

69

VRIJMETSSELARIJ MUSEUM

📍 Javastraat 2b

🕒 zat 11:00- 17:00 zon 11:00 - 17:00 uur

🌐 vrijmetselarijmuseum.nl

Dit aan drie zijden vrijstaande stadswoonhuis uit 1908 is gebouwd in een historiserende bouwstijl voor de meubelfabrikant Pander. Op de bel-etage is nog de oorspronkelijke interieurafwerking te bewonderen. Sinds 2015 is dit gebouw het hoofdkwartier van de Orde van Vrijmetselaren onder het Grootosten der Nederlanden. Het huisvest ook het Vrijmetselarij Museum.

This 1908 town house, detached on three sides, was built in a historical architectural style for Pander, a furniture manufacturer. The original interior finishing on the main floor is still in superb condition. Since 2015, this building has been the headquarters of the Order of Freemasons under the Grand East of the Netherlands. It also houses the Dutch Museum of Freemasonry.

68

EBEN HAËZERKERK

📍 Keizerstraat 177

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

🌐 kompasscheveningen.nl

70

R.K. BEGRAAFPLAATS ST. PETRUS BANDEN

📍 Kerkhoflaan 10

🕒 zon 10:00 –16:30 uur

🌐 paxrkb.nl

De begraafplaats is aangelegd rond 1830. Kenmerkend is vooral haar monumentale architectuur: de neoclassicistische kapel uit 1838 en de langgerekte neo-romaanse arcade uit 1885, waarin ook Byzantijnse invloeden zijn te herkennen. St. Petrus Banden heeft een allure en stijl die zeldzaam is voor Nederland en deze architectuur tref je nauwelijks aan bij andere begraafplaatsen.

The cemetery was laid out around 1830. Its monumental architecture is particularly characteristic: the neo-classical chapel from 1838 and the elongated neo-Romanesque arcade from 1885, in which Byzantine influences can also be recognised. St Petrus Banden has an allure and style that is rare in the Netherlands and this architecture is rarely seen in other cemeteries.

In 1894 werd het Damesleesmuseum in Den Haag opgericht. Naast de leesgezelschappen waren ook de sociëteiten in Den Haag uitsluitend voor een bepaalde groep, namelijk de heren. In het Damesleesmuseum vonden Haagse dames een eigen toevluchtsoord. In een huiselijke omgeving konden zij hier de nieuwste romans lezen en over literatuur praten.

In 1894, the Ladies' Reading Museum was founded in The Hague. In addition to the reading societies, the clubs in The Hague were also exclusively for one group of people, in this case gentlemen. In the Ladies' Reading Museum, ladies from The Hague found their own refuge. Here, in a homely environment, they could read the latest novels and talk about literature.

DAMESLEESMUSEUM

📍 Nassauplein 15

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur zon 10:00 - 17:00 uur

🌐 damesleesmuseum.nl

71

72

ALGEMENE BEGRAAFPLAATS SCHIJNDODENHUIS

📍 Kerkhoflaan 12

- 🕒 zat 9:00 - 12:00 uur schijndodenhuis open
- 🕒 Algemene Begraafplaats zat en zon geopend

Deze begraafplaats werd in 1830 in gebruik genomen en is ontworpen door Zeger Reyers. Bij de aanleg is gebruik gemaakt van het natuurlijke glooiende duingebied. Op de begraafplaats staat het schijndodenhuis dat in neoclassicistische stijl is gebouwd. Het eigenlijke schijndodenvertrek ligt op de verdieping en wordt slechts diffuus verlicht door een lichtkoepel.

This cemetery was inaugurated in 1830 and was designed by Zeger Reyers. Its construction made use of the natural sloping dune area. In the cemetery stands the 'schijndodenhuis' built in neo-classical style. The actual 'mock-death' room is on the first floor and is only diffusely lit by a skylight.

Dit neoclassicistische paviljoen uit 1827 is gebouwd in opdracht van Koning Willem I voor zijn vrouw Wilhelmina ('Mimi') van Pruisen die aan astma leed. Later erfde Marie von Wied het paviljoen, de vrouw van een kleinzoon van Willem I. Het paviljoen stond oorspronkelijk op een duin in een geometrisch aangelegde tuin aan een nog maagdelijk Noordzeestrand.

Built in 1827, this neoclassical pavilion was commissioned by King William I for his wife Wilhelmina ('Mimi') of Prussia, who suffered from asthma. Later, Marie von Wied inherited the pavilion, the wife of a grandson of Willem I. The pavilion originally stood on a dune in a geometrically landscaped garden on a still virgin North Sea beach.

73

PAVILJOEN DE WITTE (VON WIED)

📍 Pellenaerstraat 4

- 🕒 zon 11:00 - 15:00 uur

HUIS VAN ALEXANDRINE TINNE

📍 Lange Voorhout 32

- De gevel is te bewonderen, het pand is helaas niet geopend

Alexandrine Tinne (1835–1869) was een eigenzinnige Haagse jongedame uit een rijke familie, die tussen 1837 tot 1860 in Lange Voorhout 32 woonde. Al in haar kinderjaren maakte ze lange reizen door heel Europa. Wanneer ze in Den Haag verbleef, verdiepte ze zich in de kunst van de fotografie die net was uitgevonden. Ze maakte een serie van zo'n veertig Haagse stadsgezichten die onder andere in het Haagse Gemeentearchief worden bewaard. Alexandrine wordt als een van de eerste Nederlandse fotografen van niveau beschouwd. Als volwassen jonge vrouw bleef ze een avontuurlijk reizigerster. Zij trad niet alleen in de voetsporen van bekende ontdekkingsreizigers in Afrika, maar reisde ook naar volledig onbekende gebieden. Haar reislust voerde haar naar Egypte, de Sudan, de bovenloop van de Nijl en de Sahara. Uiteindelijk werd het reizen haar fataal – in 1869 werd ze tijdens een expeditie in de Sahara door Toearegs om het leven gebracht.

HOUSE OF ALEXANDRINE TINNE

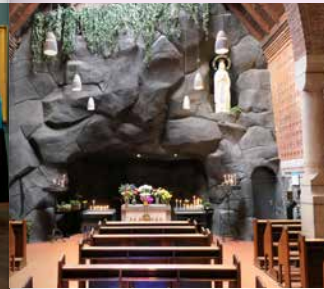
📍 Lange Voorhout 32

- Only the facade can be admired, the building is unfortunately not open

Alexandrine Tinne (1835-1869) was a headstrong young lady from a wealthy family in The Hague who lived at Lange Voorhout 32 between 1837 and 1860. Even in her childhood, she made long journeys across Europe. Whenever she stayed in The Hague, she immersed herself in the art of photography, which had just been invented. She made a series of some 40 Hague cityscapes that are preserved in the Hague Municipal Archives, among other places. Alexandrine is considered one of the first Dutch photographers of note. As a mature young woman, she remained an adventurous traveller. She not only followed in the footsteps of famous explorers in Africa, but also travelled to completely unknown areas. Her wanderlust took her to Egypt, the Sudan, the upper reaches of the Nile and the Sahara. Eventually, the travelling became fatal to her - in 1869, she was killed by Tuaregs during an expedition in the Sahara.

Muzee Scheveningen is gehuisvest in een voormalig schoolgebouw. In 1877 werd met de bouwwerkzaamheden begonnen. Een maquette van het schoolgebouw werd in 1878 naar de Wereldtentoonstelling in Parijs gezonden. Daar had men veel bewondering voor het ontwerp. Het schoolcomplex in Scheveningen is symmetrisch opgezet en in een rijk gedetailleerde neo-renaïssancestijl opgetrokken.

Muzee Scheveningen is housed in a former school building. Building work started in the course of 1877. A model of the school building was sent to the World Exhibition in Paris in 1878. There, the design was much admired. The school complex in Scheveningen was designed symmetrically and erected in a richly detailed Neo-Renaissance style.

74

MUZEE SCHEVENINGEN

📍 Neptunusstraat 90-92

🕒 zat 11:00 - 17:00 uur zon 11:00 - 17:00 uur

🌐 muzeescheveningen.nl

O.L. VROUW VAN LOURDES

75

📍 Berkenbosch Blokstraat 9A

🕒 zat 9:00 - 18:00 uur
zon 9:00 - 18:00 uur

🌐 rkdenhaag.nl

Deze Lourdeskapel dateert uit 1913, in de jaren 1924-1926 is de Onze Lieve Vrouwe Kerk erachter gebouwd. De kapel heeft een vrij sober interieur met een houten bekapping. De wand achter het altaar wordt in beslag genomen door een verkleinde (schaal 1:13) maar nauwkeurige kopie van de Lourdesgrot in Massabielle (Frankrijk).

The Lourdes Chapel dates from 1913; Our Lady Church was built behind it in the years 1924-1926. The chapel has a rather austere interior with a wooden covering. The wall behind the altar is occupied by a scaled-down (scale 1:13) but accurate copy of the Lourdes grotto in Massabielle (France).

76

LUCHTWACHTTOREN

📍 Zwarte Pad, Scheveningen

🕒 zat 12:00 - 15:00 uur

🌐 meteotoren.nl

De 6,5 meter hoge luchtwacht-toren is in 1953 gebouwd. De toren maakte onderdeel uit van een landelijk netwerk van uitkijkposten dat tussen 1950 en 1960 (tijdens de Koude Oorlog) was opgezet om in tijden van oorlog laagvliegende vliegtuigen te kunnen signaleren. Onder de 1500 meter konden deze met de toenmalige radartechniek niet worden waargenomen; dat gebeurde op gehoor en met kijkers.

This Air Observation Corps watchtower was built in 1953 and is 6.5 meters high. The tower is part of a national network of lookouts that were built between 1950 and 1960 (during the Cold War) in order to identify low-flying aircrafts in times of tension and war. Below 1500 meters these could not effectively be observed with the then existing radar technology, this was done with binoculars and by ear.

NIEUWE BADKAPEL

77

📍 Nieuwe Parklaan 90

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

🌐 nieuwebadkapel.nl

De Nieuwe Badkapel uit 1916 is ontworpen door de Scheveningse architect W.Ch. Kuijper jr. De architectuur van de kerk is beïnvloed door Berlage en De Bazel. Opvallend zijn de twee slanke torens en rondboogvensters met gebrandschilderd decoratief glas en de galerij met open arcaden. Het interieur is nog vrijwel in de oorspronkelijke staat.

The Nieuwe Badkapel was designed by Scheveningen architect W.Ch. Kuijper jr. It was constructed in 1916. The architecture was influenced by Berlage and De Bazel. On the outside, the two slender towers stand out and also the large round arch windows with stained glass and the gallery with open arcades on the front side. The interior is still almost in its original state.

Dit gebouw uit 1917 van rijksbouwmeester Knuttel is gebouwd als Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel. Het is een hiërarchisch gebouw: hoe hoger in het gebouw, hoe lager de verdiepingshoogte. Een deel van het interieur omvat decoraties in de stijl van de Um 1800-Beweging en op het oosten geïnspireerde ornamentiek.

This 1917 building by government architect Knuttel was built as the Ministry of Agriculture, Industry and Trade. It is a hierarchical building: the higher in the building, the lower the floor height. Part of the interior includes Um 1800-Beweging-style decorations and Oriental-inspired ornamentation.

79

CHRISTUS TRIUMFATORKERK

📍 Juliana van Stolberglaan 154

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

🌐 ctkerk.nl

VML MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

78

📍 Bezuidenhoutseweg 30

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

🌐 facilicom.nl/nl/facility-management/dbfmo-pps/projecten-en-referenties/bezuidenhoutseweg-30-den-haag

Deze kerk is gebouwd in 1962 naar ontwerp van architect Geert Drexhage. De 40 meter hoge vrijstaande toren vormt een markant stedenbouwkundig baken. Bijzonder zijn de 144 pilaren en de lichtval door eveneens 144 glasstroken. De Haagse kunstenaar André Kruijsen heeft voor de kerk een modernistische Stiltehoek ontworpen.

This church was designed by architect G. Drexhage and built in 1962. The 40-metre high freestanding tower forms a striking urban landmark. Special features are the 144 pillars and the incidence of light through 144 glass strips. The Hague artist André Kruijsen designed a modernist 'Stiltehoek' for the church.

80

ONZE LIEVE VROUW VAN GOEDE RAAD

📍 Bezuïdenhoutseweg 157

🕒 zon 9:00 - 12:30 uur en 16:00 - 19:30 uur

🌐 parish.nl

Deze kerk van architect Jan van der Laan dateert uit 1953-1955. Ze is gebouwd in een op de Byzantijnse kerkenbouw geïnspireerde architectuur. De bakstenen kerk heeft in de voorgevel een mozaïek van Joan Collette. De kerkzaal is een centraal gebouw, afgedekt met een tentdak gedragen door stalen spanten. Het interieur is uitgevoerd in schoon metselwerk met natuurstenen kolommen.

This church by architect Jan van der Laan dates from 1953-1955. It was built in Byzantine-inspired architecture. The brick church has a mosaic by Joan Collette in the facade. The church hall is a central building, covered with a tent roof supported by steel trusses. In the interior there are stone columns with masonry arches.

Dit gebouw is in 1933 gebouwd voor de Octrooiraad naar ontwerp van J.G. Robbers. De toepassing van metselwerk en betonbanden sluit aan bij de stijlkenmerken van de Nieuwe Haagse School, kenmerkend voor de wijk. Bij de transformatie naar appartementsgebouw zijn veel originele architectuurdetails van het exterieur en interieur behouden. Bijzonder zijn de gebrandschilderde ramen in het monumentale trappenhuis.

This building was built in 1933 for the Patent Office to the design of J.G. Robbers. The use of brickwork and concrete bands is in keeping with the stylistic features of the 'Nieuwe Haagse School', characteristic of the district. Many original architectural details of the exterior and interior were preserved during conversion to apartment building. The stained glass windows in the monumental stairwell are special.

81

VOORMALIGE OCTROOIRAAD

📍 Willem Witsenplein 6 -6L

🕒 zat 12:00 - 16:00 uur zon 12:00 - 16:00 uur

A12

De geschiedenis van de A12 heeft een belangrijke parallel met de ontwikkeling van de autosnelweg in Nederland. In het kader van het destijds nieuwe Rijkswegenplan 1927 was besloten om een nieuwe weg aan te leggen tussen Den Haag, Gouda en Utrecht. De aanleg van deze 'Rijksweg 12' werd in 1932 begonnen, nog op basis van de oorspronkelijke plannen van een enkelbaans driestroomweg, met de middelste rijstrook voor verkeer in twee richtingen met een naastliggend fietspad. In 1933 werd naar aanleiding van nieuwe opvattingen een autosnelweg aangelegd: er werd besloten om rijksweg 12 volgens de allernieuwste inzichten te voorzien van 6,25 meter brede rijbanen met daarnaast vluchtstroken, gescheiden door een middenberm en vrij van gelijkvloerse kruispunten en uitritten. Rijksweg 12 Den Haag – Utrecht is de eerste autosnelweg van Nederland.

A12

The history of the A12 has an important parallel with the development of the motorway in the Netherlands. Under the then-new National Highway Plan 1927, it had been decided to build a new road between The Hague, Gouda and Utrecht. Construction of this 'Rijksweg 12' was started in 1932, still based on the original plans of a single-lane three-lane road, with the middle lane for two-way traffic with an adjacent cycle path. In 1933, in response to new views, a motorway was built: it was decided to provide state highway 12 with 6.25-metre-wide carriageways with additional emergency lanes, separated by a central reservation and free of level junctions and exits, according to the very latest insights. Rijksweg 12 Den Haag - Utrecht is the Netherlands' first motorway.

HEILIGE PASCHALIS BAYLONKERK

📍 Wassenaarseweg 53

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🌐 rkdenhaag.nl

82

Dit kerkgebouw uit 1919-1921 van de architect A.J. Kropholler is gebouwd in een sterk door Berlage beïnvloede stijl. Kenmerkend zijn het ambachtelijk materiaalgebruik en de traditionele vormtaal. De kerk bezit een waardevolle inventaris met veel koperen en bronzen reliëfs van de edelsmeden Jan Eloy en Leo Brom.

This church was built between 1919 and 1921 and designed by architect A.J. Kropholler. The style is largely influenced by Berlage. It is characterised by artisanal materials and traditional forms. The church has a valuable inventory with many copper and bronze reliefs created by the precious metal workers Jan Eloy and Leo Brom.

Het Maerlantlyceum (voorheen Tweede Gemeentelijke Gymnasium) is gebouwd in 1926 naar ontwerp van ir. J. Limburg. In 1957 is de school uitgebreid met een extra verdieping, naar ontwerp van J.C. Herpel. De school is een samensmelting van het expressionisme van de Nieuwe Haagse School en het werk van W.M. Dudok. De sobere baksteenarchitectuur bestaat uit kubistisch gegroepeerde bouwmassa's.

The Maerlant lyceum (previously the Tweede Gemeentelijke Gymnasium) was built in 1926, based on the design of Ir. J. Limburg. In 1957, an additional story was added to the school, based on the design of J.C. Herpel. The building style is a fusion of the expressionism of the Nieuwe Haagse School and the work of W.M. Dudok. The sober brick architecture consists of a cubist grouped construction masses.

MAERLANT LYCEUM

📍 Johannes Bildersstraat 11

🕒 zon 11:00 - 15:00 uur

🌐 maerlant-lyceum.nl

83

DUINZICHTKERK

📍 Van Hogenhoucklaan 89

🕒 zat 10:00 - 17:00 uur

🌐 duinzichtkerk.nl

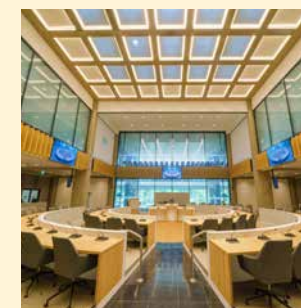

Deze kerk is gebouwd in 1935 naar een ontwerp van architect W. Verschoor. De architectuur is verwant aan de Delftse School. De 30 meter hoge vierkante toren heeft een centrale plaats in het gehele kerk-complex. De inrichting van de kerk is Lutherans. De kerkruimte ontvangt haar licht door glas-in-loodramen met blank glas en door gebrandschilderde ramen.

This church was built in 1935 after a design by architect W. Verschoor. The architecture is related to the Delftse School. The 30 square tower, 30 metres high, takes a central place in the entire church complex. The interior of the church is Lutheran. The church space receives its light through stained-glass windows and stained-glass windows.

Het provinciehuis bestaat uit 4 gebouwen, met het onlangs gerenoveerde en verduurzaamde hoofdgebouw als centraal middelpunt. In dit complex uit 1963 van F.P.J. Peutz is het bestuur van Zuid-Holland gevestigd. Door het circulair gebruik van materialen is verspilling tijdens de renovatie zoveel mogelijk beperkt gebleven en de rijke geschiedenis van het gebouw behouden.

The provincial government building consists of four buildings, with the recently renovated and preserved main building as the central hub. This 1963 complex, designed by F.P.J. Peutz, houses the Zuid-Holland government. The circular use of materials minimised waste during the renovation and preserved the building's rich history.

PROVINCIEHUIS ZUID-HOLLAND

📍 Zuid-Hollandplein 1

🕒 zat 10:00 - 16:00 uur

🌐 zuid-holland.nl/renovatieprovinciehuis

HUIS OP DE BUNKER TUIN

86

📍 Ruychrocklaan 221

🕒 zat 11:00 - 17:00 uur zon 11:00 - 17:00 uur

📱 instagram: @bunkergarden

- 🚫 Alleen de tuin is toegankelijk
Only the garden is accessible

Deze woning uit 1950 van Romke de Vries is gebouwd op een bunker uit WOII. Het ontwerp legt een sterke relatie tussen exterieur en interieur. De overgang tussen binnen en buiten wordt geminimaliseerd door een grote glazen wand tussen de woonkamer en het terras.

This 1950 house by Romke de Vries was built on a WWII bunker. The design establishes a strong relationship between exterior and interior. The transition between inside and outside is minimised by a large glass wall between the living room and the terrace.

87

Aan de rand van de Nieuwe Scheveningse Bosjes ligt een Duits bunkercomplex uit WOII. De commandopost van het type 608 is een grote bunker van 15x15 meter. Centraal ligt de commandoruimte, daaromheen liggen ruimten voor de commandant, onderofficieren en installaties. Het groepsonderkomen van het type 622 is het meest gebouwde bunkertype in de Atlantikwall.

In WWII, the Germans built a bunker complex on the edge of the Nieuwe Scheveningse Bosjes forest. Most of them are still there, such as the operations room and the group quarters. The most important bunker has been opened to the public. The command room is situated in this bunker, whose measurements are 15 x 15 metres.

BUNKERCOMPLEX WIDERSTANDSNEST 318

📍 Badhuisweg tegenover 119-133
(bij kruising met Nieuwe Parklaan)

🕒 Zon 10:00 - 17:00 uur

📱 atlantikwallmuseum.nl

STATIONSGEBOUW VML VLEGVELD YPENBURG

88

📍 IIsyplantsoen 1

🕒 zon 10:00 - 16:00 uur

🌐 historischypenburg.nl

Het Stationsgebouw op het voormalige vliegveld naar ontwerp van Brinkman en Van der Vlugt is gebouwd als een gebogen tribune, gericht op de landingsbanen. Het gebouw van de Nationale Luchtvaartschool werd in 1939 gebouwd en werd ontworpen door Mertens. Het vliegveld werd op 10 mei 1940 gevorderd door de Duitse bezetters, maar tijdens de Slag om Den Haag weer heroverd.

The Station Building at the former airfield designed by Brinkman and Van der Vlugt was built as a curved stand facing the runways. The National Aviation School building was built in 1939 and was designed by Mertens. The airfield was requisitioned by the German occupiers on 10 May 1940, but recaptured during the Battle of The Hague.

In WOII hebben de Duitsers vergeefs op 10 mei 1940 geprobeerd vliegveld Ypenburg te veroveren. Na capitulatie werd Ypenburg toch ingenomen. Omstreeks 1942/43 is het vliegveld door de Duitsers beveiligd met zogenaamde Tobruk bunkertjes. Dit zijn betonnen schuttersputten voor twee personen. Deze Tobruk is de laatste die er nog is, hij is herplaatst in de Ypenburgse Heuvelrug.

In WWII, the Germans unsuccessfully tried to capture Ypenburg airfield on 10 May 1940. After capitulation, Ypenburg was taken anyway. Around 1942/43, the airport was secured by the Germans with so-called Tobruk bunkers. These are concrete foxholes for two people. This Tobruk is the only one left, it has been reinstated in the Ypenburg Hillside.

TOBRUK BUNKER

89

📍 IIsyplantsoen, naast Scouting Van Weerden Poelman

🕒 zon 10:00 - 16:00 uur

🌐 historischypenburg.nl

SCHEVENINGSEWEG

Voordat de Scheveningseweg werd aangelegd waren Den Haag en Scheveningen met elkaar verbonden door diverse duinpaden. In 1653 werd gestart met de aanleg van de Scheveningseweg naar een ontwerp van Constantijn Huygens. De weg bevindt zich tussen het oude centrum van Den Haag en Scheveningen, in het verlengde van het Noordeinde en de Zeestraat. De Scheveningseweg was de eerste geplaveide weg in Holland buiten de bebouwde kom. Deze nieuwe 'Zee-straet van 's Gravenhaghe op Schevening' werd in 1665 voltooid. Hij was breed genoeg dat twee rijtuigen naast elkaar konden rijden. De zijkanten van de weg waren verhoogd, zodat de duinen aan weerszijden de weg niet konden overstuiven. Aan de noordkant van de weg is die verhoging nog aanwezig, hier loopt het wandelpad.

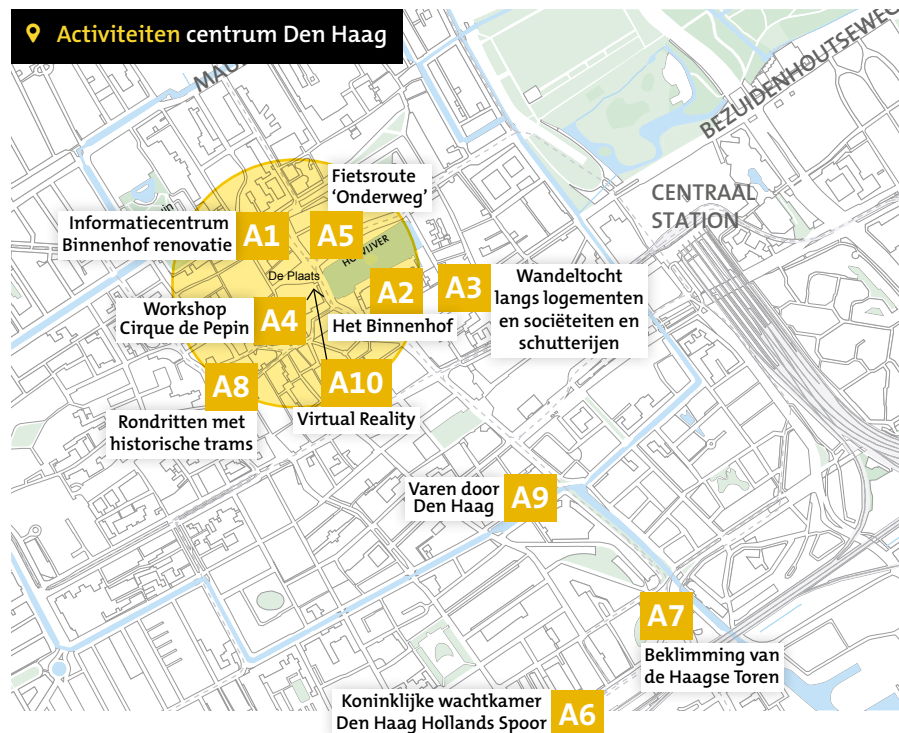
SCHEVENINGSEWEG

Before the Scheveningseweg was built, The Hague and Scheveningen were connected by several dune paths. In 1653, construction of the Scheveningseweg was started to a design by Constantijn Huygens. The road is located between the old centre of The Hague and Scheveningen, in line with Noordeinde and Zeestraat. The Scheveningseweg was the first paved road in Holland outside the urban area. This new 'Zee-straet van 's Gravenhaghe op Schevening' was completed in 1665. It was wide enough that two carriages could travel side by side. The sides of the road were raised so that the dunes on either side could not overrun it. This elevation is still present on the northern side of the road, where the footpath runs.

Activiteiten / Activities

Naast de opengestelde panden zijn er ook verschillende activiteiten rondom het thema Onderweg: verschillende rondleidingen, een kunstworkshop, een fietstocht en nog meer. Op pagina 132 staat een overzicht van activiteiten bij de opengestelde monumenten.

In addition to the buildings that are open to the public, there are also various activities on the theme On the Road: several guided tours, an art workshop, a bicycle tour and much more. On page 132 you will find an overview of activities in and around the buildings that are opened.

Activiteiten

Activiteiten overzicht

nr.	Monument / Monument	Activiteiten / Activites
1	De Bijenkorf	A. Zaterdag: uitleg door vakmensen over de restauratiewerkzaamheden en de bijzonderheden van het project
2	Nieuwe Kerk	A. Zaterdag: orgelspel en uitleg omtrent het gerestaureerde orgel
3	Kapel van de H. Antonius van Padua	A. Zondag: uitleg van de geschiedenis van het pand en rondleiding van de kerk
4	Haagsche Bier Kluis	A. Zaterdag: bezichtigen voormalige Synagoge
6	Museumschip Hendrina Johanna	A. Zaterdag en zondag: bezichtiging van het historisch schip (hagenaar)
7	Vergadering van Gelovigen	A. Zaterdag: bezichtigen model van de Tabernakel uit het oude testament
8	Tuinencolplex Buitenmuseum	A. Zaterdag: finissage; tentoonstelling "Op tijd reizen" Beurtschippers en trekschuiten" Bezoek een trekschuit uit 1906 B. Zaterdag: tuinenroute wandeling
9	Het Heilige Geesthofje	A. Zaterdag en zondag: bezichtiging regentenkamer met regenten, muzikale omljsting, grabbelton voor kinderen
10	Spinozahuis - Domus Spinozana	A. Zaterdag: wandeling door de tuin met buste van Spinoza, uitleg over het huis, leven en betekenis van Spinoza
11	Hof van Wouw	A. Zaterdag: rondleidingen met gids en koffie, thee, koek drankjes
12	Museum van Kleef	A. Zaterdag en zondag: rondleidingen ieder half uur. Beeindig uw bezoek met een proefglasje naar keuze
13	Evangelisch Lutherse Kerk	A. Zaterdag: reis door het orgel, orgelbespeling en de verscheidenheid van de Lutherse kerkgangers
14	De Barthkapel	A. Zaterdag: een klassiek concert - onder voorbehoud
15	Huis Dedel	A. Zaterdag: rondleidingen door gebouw en museum om 11:00, 13:00 en 15:00 uur
17	Cafe brasserie Nationaal - Stadsherstel	A. Zondag: om 10:00 uur een rondleiding over de achtergrond en historie van het pand en over de recente restauratie
19	Hofje van Nieuwkoop	A. Zaterdag: bezichtigen huisje en rondleiding Speelhuys (regentenhuis) B. Zaterdag en zondag koffie en thee in de tuin en tentoonstelling "beelden in de hof 2024"
20	't Hooftshofje	A. Zaterdag: bezichtiging regentenkamer en rondwandeling tuinen
21	Ridderzaal	A. Zaterdag: bezichtigen Ridderzaal. Er zijn hosten die meer uitleg geven over de zaal en de verhalen
24	Het Nutshuis	A. Zaterdag: rondleidingen
25	Grote kerk	A. Zaterdag en zondag: rondleiding in de kerk
26	De Nederlanden van 1845	A. Zaterdag en zondag: continu rondleidingen Berlage zaal, directeurskamer en trappenhuis
27	Oud Katholieke Kerk	A. Zaterdag en zondag: rondleiding: alleen kerkzaal toegankelijk B. Zaterdag orgelconcert om 14:00 uur - zondag 16:00 uur afsluiting gezongen vesper
28	O.I.V. Onbevlekt Ontvangen	A. Zaterdag: een concert - onder voorbehoud
29	vml. Museum Meermanno - Huis van het Boek	A. Zaterdag: kom zelf schrijven met een ganzenveer - 12:00- 16:30 uur B. Zondag: kom langs op de museumdrukkerij en maak zelf een afdruk - 12:00- 16:30 uur
30	Sociëteit de Vereeniging	A. Zondag: demonstratie kegelen op de meer dan 100 jaar oude kegelbaan en rondleiding door een van de leden
34	Kloosterkerk	A. Zaterdag en zondag: bezichtiging van het kerkgebouw optredens door amateurs; Zang, instrumenten, groepen, solo
35	Hotel des Indes	A. Zaterdag en zondag: rondleidingen - vooraf registreren via hoteldesindes.nl vereist!
36	vml. Amerikaanse ambassade	A. Zaterdag en zondag: drie verschillende tentoonstellingen
37	Raad voor de Rechtspraak	A. Zaterdag: rondleidingen met begeleiding
38	Raad van State - Paleis Kneuterdijk	A. Zaterdag: muziek in de Gotische zaal en een Meet & Greet met koningin Anna Paulowna
39	Waalse Kerk	A. Zaterdag en zondag: korte rondleidingen en korte concerten op het prachtige Cavaillé-Coll orgel
41	De Rusthof	A. Zaterdag: "Van Lusthof naar Rusthof" een kennismaking met de stichters Elisabeth van de Hoop en haar man Guillaume Groen van Prinsterer
42	Sint H. Jacobus de Meerdere	A. Zaterdag en zondag: tentoonstelling paramenten en informatie over de 'Camino', de pelgrimstochten (vanuit deze kerk) naar Santiago de Compostella en rondleidingen B. Zaterdag om 12 uur: Koor en Orgelconcert m.m.v. Vocaal ensemble Hillegom, o.l.v. Marcel den Dulk, Susanna Veerman, orgel
43	Stadsoase Spinozahof	A. Zaterdag: rondleiding door de Oase, Spinoza op straat en stadswandeling
44	St Barbara en Crematorium Pax	A. Zondag: openstelling crematorium. Papieren rondleiding gratis verkrijgbaar, drankje en iets lekkers
45	De Mesdag Collectie	A. Zaterdag en zondag rondleidingen
46	Gymnasium Haganum	A. Zondag: rondleiding door leerlingen
47	Maranathakerk	A. Zaterdag: de gehele dag uitleg over architectuur en de bouwgeschiedenis en muziekuvoeringen
48	Joodse Begraafplaats	A. Zondag: rondleidingen
49	Noorderkerk	A. Zaterdag: een expositie

nr.	Monument / Monument	Activiteiten / Activites
50	Museum Panorama Mesdag	A. Zaterdag en zondag: Stap in het grootste schilderij en verschillende tentoonstellingen B. Optioneel een rondleiding 7,50 pp
51	Heilige Martha R.K. Kerk	A. Zaterdag: uitstalling van kerkelijk erfgoed, zoals kelken, monstranzen, kazuifels en vaandels
52	Haags Openbaar Vervoer Museum	A. Zaterdag en zondag: een tentoonstelling over 75 jaar pcc, bezichtiging van de vooroorlogse tramcollectie, en een Brusselse gasttram B. Zaterdag en zondag: rondritten met historische trams door Den Haag
53	Stadsboerderij Op den Dijk	A. Zaterdag en zondag: rondlopen op het terrein en in de boerderij. B. Zondag: Sprookjesfeest: Diverse activiteiten voor kinderen uit de verschillende sprookjes van vroeger tussen 13.30 en 15.30 uur
55	Molen de Korenaer	A. Zaterdag: rondleidingen
56	Abdijkerk	A. Zaterdag: orgelbespeling op het historische Reichner-Bätz orgel en een boekenmarkt
57	Buitenplaats Ockenburgh	A. Zondag: rondleidingen, kinderspelen, kabouterpas en een filmvertoning
58	vml Zwembad - Theater de Nieuwe Regentes	A. Zondag: rondleiding elk half uur door het hele pand van circa een 45 minuten en flitsrondleidingen van circa 10 minuten. Neem een duik in Het Diepe en ga via de badhokjes naar onze Grote Zaal
60	Bethlehemkerk	A. Zaterdag: orgelspel door Aarnoud de Groen en Cees van der Zwan en rondleiding/uitleg bij het orgel. Elk heel en half uur is er 10 minuten orgelspel en een bezichtiging van de kerkzaal. Gehele dag doorlopend. Spreek de vrijwilligers aan voor meer informatie of een rondleiding naar het orgel!
61	Begraafplaats Oud Eik en Duinen	A. Zaterdag en zondag: bezoeken van de ruïne en het graf van Willem II
62	Papaverhof	A. Zaterdag: Bewoners verzorgen een deskundige presentatie en rondleiding om 10:00, 12:00, 14:00 en 16:00 uur
63	De Haagse Honing Tuin bij Het Oude Stoomgemaal (rijksmonument)	A. Zaterdag en zondag: rondleiding door de tuin
64	Toverlantaarnmuseum Scheveningen in Villa Yrrac	A. Zaterdag en zondag: demonstraties met de toverlantaarn en expositie kindertheaters in het souterrain
65	Heilige Antonius Abt	A. Zaterdag en zondag: expositie over de historie van de kerk en een kinderworkshop: 'creatief vormgegeven kerkgebouw', met enige regelmaat een kort orgelspel en rondleidingen
66	Begraafplaats Ter Navolging	A. Zaterdag en zondag om 12:00 uur een rondleiding, koffie met wat lekkers
67	Oude Kerk Scheveningen	A. Zaterdag: foto collage kerken van Scheveningen door Evert de Niet
68	Eben Haezer kerk - Christelijk Ontmoetingscentrum Het Kompas	A. Zaterdag: gratis koffie en thee en de kringloopwinkel is geopend 10:30-14:30 uur
70	St. Petrus Banden begraafplaats	A. Zondag: papieren rondleiding gratis verkrijgbaar, drankje en iets lekkers
71	Damesleesmuseum	A. Zaterdag en zondag: er zijn de hele dag mensen van het museum aanwezig, die het eea kunnen vertellen
72	Schijndodenhuis van de Algemene Begraafplaats Kerkhoflaan	A. Zaterdag: tussen 9:00 - 12:00 uur wordt er individuele uitleg gegeven over het ontstaan en de functie van het Schijndodenhuis
73	Paviljoen de Witte	A. Zondag: rondleidingen
75	Kapel O.L. Vrouw van Lourdes Scheveningen	A. Zaterdag tussen 11:00 en 12:00 uur rozenkrans bidden. Kunstexpositie in de kapel. 13:00 - 17:00 uur B. Tijdens de openstelling van de kapel is het mogelijk om een kijkje te nemen in de naastgelegen kerk. Hier kan ervaren worden hoe een leegstaande kerk een nieuwe sociale herbestemming krijgt door een boulder/klimhal in de voormalige kerkzaal
77	Nieuwe Badkapel	A. Zaterdag: open dag en jaarmarkt in en om het kerkgebouw ook zijn er rondleidingen en muzikale optredens in het kerkgebouw
78	vml Ministerie van Economische Zaken	A. Zaterdag Nederlandstalige rondleiding begane grond en voormalige ministerskamer, Spaanstalige en Engelstalige rondleiding begane grond en voormalige ministerskamer om 11:15 en om 13:15 uur
79	Christus Triumfator	A. Zaterdag: rondleiding; De architectuur van de Christus Triumfatorkerk: waarom een kerk uit 1962 rijksmonument is. En bespeling van het orgel; Ook het orgel, in 1964 gebouwd door Verschueren Orgelbouw en recent gerestaue is een rijksmonument en Expositie
80	Onze Lieve Vrouw van Goede Raad	A. Zondag: katholieke mis van Engelstalige R. K. parochie Church of Our Saviour om 10:00 uur en 17:30 uur
81	vml. Octrooiraad	A. Zaterdag en zondag: bezichtigen van de gebrandschilderde ramen in het monumentale trappenhuis
82	RK Kerk Paschalis Baylon	A. Zaterdag: een orgelconcert door Johan Groen om 11:30 uur en een orgelconcert door Wim Voogd om 15:00 uur
84	Duinzichtkerk	A. Zaterdag: rondleiding kerkzaal en kerkgebouw, activiteiten en een orgelconcert verzorgd door de organist van de Duinzichtkerk, Joël Boone om 15:30 uur
85	Provinciehuis Zuid-Holland	A. Zaterdag: rondleidingen door het gebouw
87	Bunkercomplex Widerstandnest 318	A. Zondag: een audiotour
88	Stationsgebouw vml. Vliegveld Ypenburg	A. Zondag: rondleidingen verzorgd door de Historische Vereniging Buitenplaats Ypenburg
89	Tobruk Bunker	A. Zondag: rondleidingen verzorgd door de Historische Vereniging Buitenplaats Ypenburg

HET INFORMATIECENTRUM BINNENHOF- RENOVATIE

Het Informatiecentrum Binnenhof Renovatie is dé plek waar bezoekers alles te weten komen over de renovatie, de archeologische vondsten op het Binnenhof en de 800-jarige geschiedenis van het complex.

Het Binnenhof is continu in bedrijf. Al eeuwenlang functioneert het als het belangrijkste administratieve centrum van Nederland. Door de eeuwen heen zijn de gebouwen telkens weer aangepast aan de wensen en eisen van de tijd. Ook nu weer. De komende jaren wordt het Binnenhof grondig gerenoveerd. Het Informatiecentrum toont niet alleen de laatste nieuwe ontwerpen, maar ook welke expertise nodig is om de 4.000 kamers, gangen, zolders en kelders te renoveren. Naast de verhalen over de 'bewoners' zijn er ook zorgvuldig gearchiveerde voorwerpen uit

A1

📍 Plaats 22

🕒 **Openingstijden:** maandag en dinsdag: gesloten, woensdag t/m zaterdag: 10:00 - 16:00 uur, zondag: 12:00 - 16:00 uur

de gebouwen zelf te zien. Voorwerpen die voorheen niet voor publiek zichtbaar waren.

Wil je ervaren hoe het is om als een bevlogen archeoloog het Binnenhof te verkennen? Dat kan! Speel dan de speciaal ontworpen videogame en ontdek het Binnenhof op een interactieve manier. Voor kinderen én volwassenen.

📍 Plaats 22

🕒 **Opening hours:** Monday and Tuesday: closed, Wednesday to Saturday: 10:00 - 16:00 hours, Sunday: 12:00 - 16:00 hours

The Binnenhof Renovation Information Centre is the place where visitors can learn all about the renovation, the archaeological finds in the Binnenhof and the 800-year history of the complex.

The Binnenhof is constantly in function. For centuries it serves as the main administrative centre of the Netherlands. Over time, the buildings have been repeatedly adapted to the wishes and

THE BINNENHOF RENOVATION INFORMATION CENTRE

requirements of the times. Even now. Over the next few years, the Binnenhof will be thoroughly renovated. The Information Centre shows not only the latest new designs, but also what expertise is needed to renovate the 4,000 rooms, corridors, attics and cellars. Besides the stories about the 'residents', carefully archived objects from the buildings themselves are on display. Objects not previously visible to the public.

Want to experience what it's like to explore the Binnenhof like an inspired archaeologist? You can! Then play the specially designed video game and discover the Binnenhof interactively. For children and adults alike.

HET BINNENHOF: POLITIEK HART EN HISTORISCH MONUMENT

Het Binnenhof, gelegen in het centrum van Den Haag, is een van de meest iconische en historische plekken van Nederland. Al 800 jaar wordt vanuit deze plek het land bestuurd. De komende jaren wordt het Binnenhof grondig gerenoveerd. Op zaterdag 14 september kunt u dit politieke hart van Nederland van binnen bewonderen en meer te weten komen over zijn rijke verleden en de huidige renovatie.

Het Binnenhof stamt uit de 13de eeuw en heeft sindsdien een centrale rol gespeeld in de Nederlandse politiek. Hier vindt u onder andere de plenaire zaal van de Tweede Kamer waar vele belangrijke politieke beslissingen zijn genomen. Op Open Monumentendag heeft u de mogelijkheid om deze en andere indrukwekkende zalen te verkennen.

Tijdens de openstelling krijgt u inzicht in de geschiedenis van het Binnenhof, van

A2

📍 Binnenhof

🕒 Zaterdag 10:00 - 17:00 uur

- 📌 Vanwege de verwachte belangstelling en veiligheidseisen moeten vooraf tickets worden gereserveerd. De gratis tickets kunnen vanaf 21 augustus gereserveerd worden via binnenhofrenovatie.nl

zijn oorsprong als kasteel van de graven van Holland tot het huidige gebruik door de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal. Maar ook in de archeologische vondsten en de ingrepen die de komende jaren worden gedaan om het Binnenhof weer klaar te maken voor toekomstige generaties.

📍 Binnenhof

🕒 Saturday 10:00 - 17:00 hours

- 📌 Due to expected interest and security requirements, tickets must be booked in advance. Free tickets can be reserved from 21 August via binnenhofrenovatie.nl

The Binnenhof, located in the centre of The Hague, is one of the Netherlands' most iconic and historic sites. For 800 years, the country has been governed from this place. Over the next few years, the Binnenhof will be thoroughly renovated. On Saturday 14 September, you can admire this

THE BINNENHOF: POLITICAL HEART AND HISTORICAL MONUMENT

political heart of the Netherlands from the inside and learn more about its rich past and the current renovation.

The Binnenhof dates back to the 13th century and has played a central role in Dutch politics ever since. Here you will find, among other things, the plenary hall of the Lower House, where many important political decisions have been taken. On Open Monumentendag you will have the opportunity to explore these and other impressive halls.

During the opening, you will gain insight into the history of the Binnenhof, from its origins as the castle of the Counts of Holland to its current use by the Upper and Lower Houses of the States General. But also about the archaeological finds and the interventions that will be made in the coming years to make the Binnenhof ready for future generations.

WANDELROUTES

Networking and connecting

LANGS LOGEMENTEN EN SOCIËTEITEN EN SCHUTTERIJEN

Den Haag is altijd al een bestuurs- en handelscentrum geweest. Een stad voor netwerken en verbinden. Wandel mee met Gilde Den Haag, dat in samenwerking met Monumentenzorg een wandeling langs de historische logementen, sociëteiten and schutterijen heeft samengesteld.

Vroeger was een logement een gastenverblijf voor reizigers, dat wat nu een hotel is. In Den Haag was een logement echter ook een vaste verblijfplaats voor leden van de Staten van Holland, die daar hun eigen stad kwamen vertegenwoordigen. In 1670 werd het zelfs verplicht voor de steden om een eigen logement te hebben. Een aantal logementen is nog te bewonderen.

Een sociëteit was de locatie bij uitstek waar de hoge heren konden samenkomen en netwerken. In de late 18de eeuw hadden vrijwel alle sociëteiten een politiek doel. Later kwamen mannen er vooral bij elkaar voor vermaak en om zaken te doen. Sociëteiten waren uitsluitend voor welgestelde mannen. In Den Haag bestaat nog een aantal van deze (heren)clubs.

A3

📍 Zes Wandelingen

🕒 Zaterdag en zondag om 11:00, 13.00 en 15:00 uur

⌚ De wandelingen duren ruim een uur

🌐 gildedenhaag.nl

Schutterijen of schuttersgilden waren plaatselijke milities, opgericht in de middeleeuwen. Zij bestonden uit goeude burgers die hun stad verdedigden bij een aanval van buiten en binnen de stad de orde handhaafden bij oproer, brand of prominent bezoek. Hun kerntaken waren die van de hedendaagse politie, brandweer en leger.

Er is plaats voor maximaal 10 deelnemers per wandeling en deze zijn gratis. U kunt zich inschrijven bij Gilde Den Haag: gildedenhaag.nl

📍 Six walks

🕒 Saturday and Sunday on 11:00, 13.00 and 15:00 hours

⌚ The walks last for over an hour

🌐 gildedenhaag.nl

The Hague has always been a centre of government and commercial activities. A city to network and connect. Join the walking tour of Gilde Den Haag, along the historic lodgings, societies and civic guards.

A lodging used to be a guesthouse for travellers, which is what a hotel is now. In The Hague, however, a lodging was also a temporary residence for members of the States of Holland, who came there to represent their own city. In 1670, it even became compulsory for cities to have their

ALONG LODGES, SOCIETIES AND CIVIC GUARDS

own lodging. A number of lodgings can still be admired.

A society was the place par excellence where high-ranking gentlemen used to meet and network. In the late 18th century, almost all had a political purpose. Later, men gathered there mainly for entertainment and to do business. Societies were exclusively for wealthy men. Quite a few of these (gentlemen's) clubs still exist in The Hague.

A civic guard was a local militia founded in the Middle Ages to defend the city against outside attacks and to maintain order in the city in the event of fire, riots, and high-ranking visitors. Their core tasks were those of today's police, fire brigade and army.

There is room for up to 10 participants per walk and they are free of charge. You can register at Gilde Den Haag: gildedenhaag.nl

WORKSHOP

A4

CIRQUE DE PEPIN:
ONDERWEG

De kunstenaar achter Cirque de Pepin is Pepijn van den Nieuwendijk. Hij houdt zich bezig met illustreren en schilderen maar hij maakt vooral prachtig en bijzonder keramiek. Cirque de Pepin is een metafoor voor een plek waar alles mogelijk is. De door hem gecreëerde schepsels lijken uit een sprookjeswereld gestapt te zijn. Zijn werk is meestal gebaseerd op een historisch feit of personage. Pepijn vermengt heden en verleden op een speelse manier, waarbij de toeschouwer op het verkeerde been wordt gezet.

Speciaal voor Open Monumentendag zal Pepijn op basis van een historische kaart een wereld in beweging neerzetten. De kunstenaar is ter plekke aan het werk. Hij werkt live aan een inkt-schilderij.

📍 De Plaats bij de stand van de afdeling Monumentenzorg en Welstand

- 🕒 Zaterdag 11:00 - 16:00 uur
Workshop van 13:00 - 15:00 uur
- 🕒 Saturday 11:00 - 16:00 hours
Workshop 13:00 - 15:00 hours

Dit schilderij zal routes, netwerken en verbinden in Den Haag afbeelden.

Pepijn gaat ook een workshop geven waarbij deelnemers zelf gaan schilderen, bijvoorbeeld: gefantaseerde ouderwetse vervoermiddelen, huizen op wielen, of een plattegrond grond van Den Haag.

- 👤 Er zijn maar een beperkt aantal plaatsen voor de workshop
Limited number of participants

🌐 pepijnvandennieuwendijk.com

The artist behind Cirque de Pepin is Pepijn van den Nieuwendijk. He is into illustration and painting, but he mainly makes very beautiful and special ceramics. Cirque de Pepin is a metaphor for a place where anything is possible. The creatures he creates seem to have stepped out of a fairytale world. His work is usually based on a historical fact or

CIRQUE DE PEPIN:
ONDERWEG

character. Pepijn playfully mixes past and present, leading the viewer astray.

Especially for Open Monumentendag, Pepijn will create a world in motion based on a historical map. The artist is at work on the spot. He is working live on an ink painting. This painting will depict routes, networks and connections in The Hague.

Pepijn will also give a workshop where participants will paint themselves, for example: fantasised old-fashioned means of transport, houses on wheels, or a map ground of The Hague.

SHIE

stichting haags industrieel erfgoed

FIETSEND ONDERWEG

De slogan 'Onderweg' van deze Open Monumentendag is voor de Stichting Haags Industrieel Erfgoed een mooie gelegenheid om de historie van het vervoer door de eeuwen heen in de stad te laten beleven. Transport van goederen en personen verliep in 16^e en 17^e eeuw steeds meer over water aangezien de wegen slecht waren. Een schip was snel en comfortabel voor die tijd.

Met de komst van de trein komt er in 1843 een concurrent voor de vaarwegen. Een grotere opponent, vanaf de jaren 20 van de 20ste eeuw, wordt de auto. Er komen nieuwe wegen en in 1927 een Rijkswegenplan.

A5

📍 Route door Den Haag

🕒 Zondag 11:00 en 15:00 uur

ⓘ Duur: ca. 1½ uur
Aanmelden: info@shie.nl

De SHIE neemt u mee op een fietstocht langs de diverse historische en modernere transportwegen en u hoort meer over de achtergrond van deze water-, spoor- en autowegen.

📍 Route in The Hague

🕒 Sunday 11:00 and 15:00 hours

ⓘ Duur: ca. 1½ uur
Aanmelden: info@shie.nl

The slogan 'On the road' of this Heritage Days is a great opportunity for the Haags Industrieel Erfgoed (SHIE) to show the history of transport through the centuries in the city. Transport of goods and people increasingly took place by water in the 16th and 17th centuries as roads were poor. A ship was fast and comfortable for the time.

ON THE ROAD BY BIKE

With the arrival of the train, a competitor to the waterways arrived in 1843. A bigger opponent, from the 1920s onwards, becomes the car. New roads were built and, in 1927, a National Highway Plan.

The SHIE will take you on a bicycle tour along the various historic and more modern transport routes and you will hear more about the background to these waterways, railways and motorways.

A6

KONINKLIJKE WACHTKAMER DEN HAAG HOLLANDS SPOOR

Station Hollands Spoor werd door spoorwegarchitect D. Margadant ontworpen in neorenaissancestijl. Het werd in 1893 feestelijk in gebruik genomen. In de linkervleugel bevindt zich het koninklijk paviljoen: de koninklijke wachtkamer. Op de verdieping (op perronniveau) zijn verschillende verblijfsruimten, zoals de salonruimte, een tweetal kabinetten, een vestiaire voor de hofdames en een trappenportaal. Het historische meubilair is gemaakt door de firma Mutters in neo-Lodewijk XVI-stijl.

Het monumentale trappenhuis is rijk gedecoreerd met kleurige elementen in marmer met bronzen sierhekken, sierlantaarns en glas-in-loodvensters.

📍 Stationsplein 49

De ingang bevindt zich naast de hoofdingang van het station, tegenover de Albert Heijn

🕒 Zaterdag 9:30 - 17:00 uur

🎫 Tickets reserveren:
tickets.cultureleagenda.nl
(beperkt aantal tickets)

Bovenaan de staatsietrap is de schitterende hal beschilderd met mythologische figuren en voorzien van een mozaïekvloer.

De evenwijdig aan het perron gelegen koninklijke wachtruimten bestaan uit drie door middel van bogen en halfzuilen gescheiden vertrekken met rondboogvensters. De koninklijke wachtkamer wordt door de Nederlandse Spoorwegen nog steeds ter beschikking gesteld aan leden van de koninklijke familie.

📍 Stationsplein 49

Located next to the main entrance of the station, opposite the Albert Heijn

🕒 Saturday 9:30 - 17:00 hours

🎫 Reservation:
tickets.cultureleagenda.nl
(limited number of tickets)

Hollands Spoor Station was designed by railway architect D. Margadant in neo-Renaissance style. It was inaugurated in 1893. In the left wing is the royal pavilion: the royal waiting room. On the first floor (at platform level) are various accommodation areas, such as the drawing room, two cabinets, a cloakroom for the court ladies and a staircase portal. The historic furniture was made by the furniture firm of Mutters in neo-Lodewijk XVI style.

ROYAL WAITING ROOM THE HAGUE HOLLANDS SPOOR

The monumental staircase is richly decorated with colourful elements in marble with ornamental bronze railings, ornamental lanterns and stained-glass windows. At the top of the state staircase, the magnificent hall is painted with mythological figures and has a mosaic floor.

The royal waiting rooms parallel to the platform consist of three rooms separated by arches and half-columns with round-arched windows. The royal waiting room is still made available by Dutch Railways to members of the royal family.

A7

DE HAAGSE TOREN

Voor veel Hagenezen geeft het aanzicht van de Haagse Toren een vertrouwd gevoel van thuiskomen. De middeleeuwse toren bij de Grote Kerk staat letterlijk en figuurlijk in het hart van de Haagse binnenstad en speelt nog altijd een centrale rol in Den Haag. Dit jaar bestaat de toren 600 jaar en zijn er allerlei activiteiten om de verjaardag van de Haagse Toren te vieren.

Ver voor ons hebben al velen de 288 treden overwonnen; voor noeste arbeid, voor onderzoek, of gewoon als toeristisch uitje. En ook na ons zullen er hopelijk nog generaties genieten van het verhaal van De Haagse Toren.

De huidige sierlijke spits – hoogste punt op 92,5 meter met als afsluiting een 1.80m hoge windvaan in de vorm van de Haagse ooievaar – vervangt sinds de jaren vijftig de 19de-eeuwse gietijzeren

📍 Rond de Grote Kerk, rode deuren aan de voet van de toren

**🕒 Zaterdag en zondag
13:00, 14:00, 15:00 en 16:00 uur**

DUUR

60 min

spits die door zijn gewicht scheuren in de toren had veroorzaakt.

Toen de kerk in 1810 aan de kerkmeesters werd overgedragen, bleef de toren eigendom van de gemeente. De toren had een duidelijke functie voor de veiligheid, zeker omdat Den Haag geen vestingwerken bezat. Vanaf de toren kon men gevaren tijdig signaleren. Ook diende de toren als brandwachtpost.

AANTAL

maximaal 15 deelnemers

TICKETS

€ 5,25 (25% korting) tijdens de Open Monumentendagen op = op

RESERVEREN

via dehaagsetoren.nl

toren, zie de mechanieken aan het werk, en geniet van een geweldig uitzicht over de stad, de zee, en de regio. Een Haags hoogtepunt dat je niet mag missen!

Vanaf de Haagse Toren bij de Grote Kerk heb je, na 288 traptreden klimmen, het mooiste uitzicht over de hele stad. Op elke etage is er tijd om even bij te komen en te luisteren naar de mooie verhalen van de gids.

Torenwachters waakten 's nachts over de stad om alarm te slaan bij brand. Om het half uur dienden zij 'hoog van de toren te blazen', als teken dat zij niet in slaap waren gevallen. Open Monumentendag biedt u een unieke gelegenheid de Haagse Toren te beklimmen.

Beklim met een gids deze iconische toren midden in de historische Haagse binnenstad. Ontdek de verhalen van de

A7

THE HAGUE TOWER

For many residents of The Hague, the view of The Hague Tower gives a familiar feeling of coming home. The medieval tower at the Grote Kerk is literally and figuratively in the heart of The Hague city center and still plays a central role in The Hague. This year the tower is celebrating its 600th anniversary and there are all kinds of activities to celebrate the anniversary of The Hague Tower.

Far before us, many have already conquered the 288 steps; for hard work, for research, or simply as a tourist outing. And hopefully generations after us will enjoy the story of The Hague Tower.

The current graceful spire - highest point at 92.5 meters topped by a 1.80 m high weather vane in the shape of the Hague stork - has replaced the 19th-century cast iron spire since the 1950s, which had

caused cracks in the tower due to its weight.

When the church was handed over to the church wardens in 1810, the tower remained the property of the municipality. The tower had a clear function for security, especially because The Hague had no fortifications. Dangers could be identified in time from the tower. The tower also served as a fire watch

NUMBER

a maximum of 15 participants

TICKETS

€ 5,25 (25% discount)

RESERVATION

dehaagsetoren.nl

📍 Rond de Grote Kerk, red doors at the foot of the tower

🕒 Saturday and Sunday
13:00, 14:00, 15:00 and 16:00 hours

DURATION

60 minutes

post. Tower watchers watched over the city at night to sound the alarm in case of fire. Every half hour they had to 'blow from the top of the tower', as a sign that they had not fallen asleep. Heritage Days offers you a unique opportunity to climb The Hague Tower

Climb this iconic tower in the middle of the historic city center of The Hague with a guide. Discover the stories of the tower,

see the mechanisms at work, and enjoy great views of the city, the sea, and the region. A highlight that you should not miss!

From The Hague Tower next to the Grote Kerk, after climbing 288 steps, you have the most beautiful view of the entire city. On each floor there is time to relax and listen to the beautiful stories of the guide.

RONDRITTEN MET HISTORISCHE TRAMS

Er rijden historische Haagse trams van het Haags Openbaar Vervoer Museum rond door Den Haag. Op deze manier kunt u zich per rijdend monument laten vervoeren langs de verschillende bezienswaardigheden. Zowel de hele oude, vooroorlogse trams van wel 100 jaar oud, als de befaamde PCC-cars worden ingezet. Onder meer de Blauwe Tram uit Leiden gaat rijden. Ook zal de welbekende Haagse stadstram uit de jaren '20 van de vorige eeuw haar rondjes rijden en nostalgie doen herleven.

U kunt de rondrit beginnen bij het Haags Openbaar Vervoer Museum (Parallelweg 224 Den Haag: tegenover tramhalte Wouwermanstraat) en bij het Kerkplein (bij de Grote Kerk) in de binnenstad. Een rondrit duurt ongeveer 1 uur.

In het Haags Openbaar Vervoer Museum is een speciale tentoonstelling te bezichtigen ter gelegenheid van 75 jaar PCC-trams in Den Haag.

De historische trams rijden zowel zaterdag 14 september als zondag 15 september tussen 11.00 en 17.00 uur elke 15 minuten, en rijden een aantrekkelijke rondrit door Den Haag.

A8

INFORMATIE

Zaterdag en zondag
11:00 - 17:00 uur
elke 15 minuten

PRIJS TRAMRIT

€ 5,00 (1 rondrit), kinderen
4 t/m 12 jaar € 1,50,
kinderen 0 t/m 3 gratis

Kaartjes bij de conducteur
op de tram, geen
abonnementen en
geen OV-Chipkaart

RESERVEREN

Niet nodig

LET OP

De historische trams zijn
minder goed toegankelijk
voor mindervaliden

INFORMATION

Saturday and Sunday
11:00 - 17:00 hours
every 15 minutes

PRICE TRAMTOUR

€ 5,00 (1 tour), children 4
to 12 years € 1,50, children
0 to 3 free

Tickets can be purchased
from the conductor in
the tram, no passes or
OV-Chipcard

RESERVATION

Not necessary

PLEASE NOTICE

The historical trams are,
however, not accessible
for the disabled

Kaartjes kunnen in de tram gekocht worden bij het instappen. Er kan alleen met pinpas of creditcard worden betaald, contant betalen is niet mogelijk.

De exacte dienstregeling vindt u op hovm.nl

On Heritage Days, historic trams of Haags Openbaar Vervoer Museum (HOVM) (The Hague Public Transport Museum) run tours through The Hague. You can use them to transport yourself alongside the various city highlights by means of a moving monument. The very old, pre-war trams of up to 100 years old, as well as the famous PCC-cars are used. Amongst others, the Blue Tram from Leiden will operate. The well-known The

TOURS WITH HISTORIC TRAMS

Hague city tram from the 1920s will also be making its rounds, bringing nostalgia back to life.

You can start the tour at the Haags Openbaar Vervoer Museum (Parallelweg 224 The Hague: opposite the Wouwermanstraat tram stop) and at the Kerkplein (near the Grote Kerk) in the city center. A round trip takes about 1 hour.

A special exhibition can be visited at The Hague's Public Transport Museum on the occasion of 75 years of PCC trams in The Hague.

The historic trams will run both Saturday 14th September and Sunday 15th September between 11.00 and 17.00 every 15 minutes and will make an attractive tour through the city.

Tickets can be purchased inside the tram upon boarding. Payment can only be made by debit or credit card (cash payment is not possible).

You can find the detailed timetable on hovm.nl

HISTORISCHE TREKVAARTEN IN DEN HAAG TREKVAARTENDAG EN MINI-EXPO

De Historische Trekvaartdag Den Haag sluit naadloos aan bij het thema van Open Monumentendag: 'Onderweg. Routes, netwerken en verbindingen'.

Het vervoer van personen tussen de steden werd verzorgd door trekschuiten die voeren over trekvaarten volgens vaste dienstregelingen. Den Haag maakte vanaf de 17de eeuw deel uit van dit netwerk. Aan het Spui en aan het Zieken waren de opstapplaatsen naar Leiden en Delft. Maar ook richting Loosduinen en later Scheveningen vertrokken er trekschuiten. De verbinding met Delft was de drukste van het trekvaartenstelsel. De structuur van de Haagse Trekvlucht is nog steeds heel goed te herkennen.

Op historische schilderijen van stadsgezichten zijn vaak trekschuiten te zien. Mooie voorbeelden zijn onder andere

A9

📍 Historische trekvaarten
in Den Haag

📅 Zaterdag 14 september

RESERVEREN

haagswelvaren.nl

te vinden bij het Buitenmuseum en het Museum Panorama Mesdag. Zaterdag 14 september is op de Plaats in de stand van de afdeling Monumentenzorg en Welstand, een mini-expo te vinden over de trekvaarten.

Wie de trekvaart zelf wil ervaren kan bij de schippers van De Ooievaart aan de Bierkade terecht!

Tijdens een gratis vaartocht over de Haagse Trekvlucht brengen zij de geschiedenis van de Haagse trekvaart

en de bijzondere plekken die erbij horen weer tot leven. Ook is aan de Bierkade de Hendrina Johanna, een varend monument en voormalig vrachtschip te bezoeken. Even verderop, aan de Dunne Bierkade waant u zich in de stijlkamers van het Buitenmuseum in de 17de eeuw (zie ook pagina 21). Hier krijgt u inzicht in het leven van de Hollandse kunstschilders. Ook is er een rondleiding langs opstapplaatsen en andere locaties.

Van de opstapplaatsen van de trekvaart zijn digitale reconstructies gemaakt,

waarbij u met een digitale reconstructie op uw smartphone terug in de tijd kan gaan. Ook zijn er verschillende wandel-, fiets- en vaarroutes beschikbaar. Het volledige programma met vaartijden en de activiteiten van de Historische Trekvaartdag Den Haag zijn te vinden op de website historischetrekvaart.nl en via de socials.

Meer informatie en het programma over de historie van de Haagse Trekvaart is te lezen op haagswelvaren.nl

HISTORICAL CANALS IN THE HAGUE TREKVAARTENDAG AND MINI-EXPO

A9

📍 Historische trekvaarten in
Den Haag

📅 Saturday 14 september

RESERVATION

haagswelvaren.nl

Historische Trekvaartdag Den Haag ties in seamlessly with the theme of Heritage Days: 'Onderweg. Routes, Networks and Connections'.

The transport of people between cities was provided by tow boats that sailed on tow canals according to fixed schedules. The Hague was part of this network from the 17th century onwards. At the Spui and Zieken were the embarkation points to Leiden and Delft. But barges also left for Loosduinen and later Scheveningen. The connection to Delft was the busiest in the canal system. The structure of the Trekvljet is still very well recognisable.

Historical paintings of cityscapes often show tow boats. Beautiful examples can be found at the Buitenmuseum and Museum Panorama Mesdag, among others. Saturday September 14, on the Plaats in the stand of the The Department of Heritage Preservation, there is a mini-expo about the tow canals. There is also a tour along boarding points and other locations.

Those who want to experience the Trekvljet for themselves can visit the skip-pers of De Ooievaart on Bierkade! During a free cruise on the Trekvljet they will bring the history of the Trekvljet and the special places that belong to it back to life. You can also visit the Hendrina Johanna, a sailing monument and former cargo ship, on the Bierkade. A little further on, on the Dunne Bierkade, you can imagine yourself in the period rooms of the Buitenmuseum in the 17th century (see also page 21). Here you will get an insight into the life of Dutch artists.

Digitale reconstructie van de plaats Hofvijver en van Stichting Verborgten Stad

Digital reconstructions have been made of the embarkation points of the canals, where you can go back in time with a digital reconstruction on your smart-phone. Various walking, cycling and sailing routes are also available. The full programme with sailing times and activities of the Historical Trekvaartdag Den Haag can be found on the website historischetrekvaart.nl and via the socials.

More information and the activities on the history of The Hague Trekvaart can be found at haagswelvaren.nl

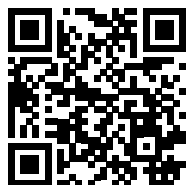
Ontdek historische gebouwen vanuit uw luie stoel!

Discover historical buildings without leaving your armchair!

De afdeling Monumentenzorg en Welstand heeft van meer dan 60 monumenten 360° laten maken door Dutch VR. U kunt nu vanaf uw bank of luie stoel op een bijzondere manier een kijkje nemen in een groot aantal fraaie en interessante interieurs van Den Haag. Er zijn ook foto's gemaakt van ruimtes waar u normaal niet mag komen, dus ga vooral een kijkje nemen!

The Department for Heritage Preservation has had Dutch VR create 360° images of more than 60 buildings. You can now take a look at a large number of beautiful and interesting interiors of The Hague from you couch or easy chair. There are also photos made of space you are not normally allowed to visit, so go ahead and take a look!

monumentenzorgdenhaag.nl

A10

Virtual Reality

Wij geven tijdens Open Monumentendag ook de gelegenheid om de monumenten te bezichtigen door middel van een virtual reality bril. Grijp uw kans om op een ongewone manier de fraaie en interessante interieurs te bezichtigen.

Bij de Open Monumentendagstand op de Plaats kunt u op zaterdag 14 september 11:00 - 16:00 uur met een VR-bril tientallen historische gebouwen in virtual reality bekijken.

Dit jaar kunt u ook via een virtuele maquette een bezoek brengen aan een aantal panden aan het Lange Voorhout.

dutchvr.nl

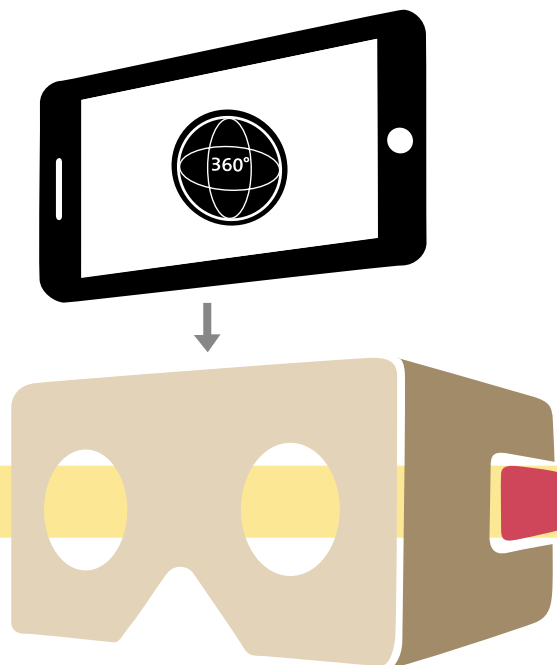
Virtual Reality

During Heritage Days we will also give you the opportunity to visit buildings through virtual reality glasses. Grab your chance to see the beautiful and interesting interiors in an unusual way!

At the Heritage Days information stand at the Plaats you can view dozens of historic buildings in virtual reality with VR glasses on Saturday 14 September 11:00 - 16:00 hours.

This year, you can also visit a number of properties on Lange Voorhout via a virtual model.

Open Monumentendag in VR

*Bekijk met een VR-bril
tientallen historische
gebouwen in virtual reality*

Zie pagina 156

Open Monumentendag

Colofon

Dit is een uitgave van
Gemeente Den Haag
Dienst Stedelijke Ontwikkeling
Afdeling Monumentenzorg en Welstand

Vormgeving en productie
Dienst Bedrijfsvoering Multimedia

6.000 exemplaren

Fotoverantwoording / Photo credits
Afdeling Monumentenzorg en Welstand
Haags Gemeentearchief
Deelnemers Open Monumentendag

Met uitzondering van:
Vml. Min. Economische Zaken, foto Karin Borghouts
en foto Pieter Musterd
Christus triomfatorkerk, orgel, foto Piet Bron
Koninklijke wachtkamer HS, foto Artifex
Hofje van Nieuwkoop, Maranathakerk en
Begraafplaats St Barbara, foto's Piet Gispen
Stadsrijschool, foto Franz Ziegler
Museum Panorama Mesdag, foto Boutique
hotel Corona
Heilige Paschalis van Baylon, foto Mulder, R.J.F.,
collectie Haags Gemeentearchief
Onze Lieve Vrouwe van Goede Raad,
foto PicSeeFilm Photography

monumentenzorgdenhaag.nl

14 15

SEPTEMBER 2024

monumentenzorgdenhaag.nl

Open Monumentendag 2024

14 & 15 september